

TRST - Na 5. strani
**Prostorski načrt:
od jutri razprava**
Vprašanje dvojne sejnine

KOROŠKA - Na 10. strani
**Južni Tirolci
solidarni s Slovenci**
Tako predsednik pokrajine Bocen Kompatscher

GORICA - Na 16. strani
**»Dober strugar
bo takoj našel delo«**
Zaposlitvene priložnosti so tudi v kmetijstvu

PRIMORCI BEREMO
**Priljubljen
in uspešen
praznik bralcev**

ITALIJA - Pripadniki islamske skupnosti demonstrirali proti terorizmu

»Ne v našem imenu«

TRST, GORICA - Temperature so padle
**Močna burja
in prve snežinke**

FOTODAMIJA@

Prvi sneg včeraj v Gročani

4,18

RIM/MILANO - Na pobudo treh največjih združen muslimanske skupnosti v Italiji se je včeraj več desetstičnoških in žensk muslimanske veroizpovedi v Rimu, Milanu in drugih italijanskih mestih udeležilo demonstracij proti terorizmu in fundamentalizmu. »Islam ni nasilje, #notinmyname« (ne v mojem imenu) je bilo glavno geslo, s katerim so obsodili teroristične napade v Parizu in v Maliju.

Organizatorji so vse državljane tudi pozvali, naj se borijo proti »rakasti tvorbi« fundamentalizma. Teroristi hočejo poglobiti prepada predsodkov in nezaupanja večinskega prebivalstva do muslimanov, kar naj bi slednje po načrtih fundamentalistov pahnilo v objem terorizma, so poudarili. Poslanice islamskim skupnostim sta poslala med drugimi predsednik republike Sergio Mattarella in predsednica poslanske zbornice Laura Boldrini.

Na 2. strani

BELGIJA - Alarm
**Bruselj
kot v vojni**

BRUSELJ - V glavnem mestu Belgije so včeraj povišali stopnjo nevarnosti pred terorističnimi napadi na najvišjo raven, 4. Oblasti so ukrep utemeljile z »resno in neposredno grožnjo«. Prebivalcem so odsvetovali, da bi se zadrževali na krajih, kjer je veliko ljudi. V celoti je tudi zaustavljen promet v podzemni železnici. Odpovedali so vse večje športne, kulturne in druge množične prireditve.

Na 2. strani

TRST - Vprašanje beguncev brez prenočišča

Devetdeset ljudi na mrazu v Silosu

5

ŠPETER - O Slovencih
**»Učna ura«
za pokrajinske
svetnike**

ŠPETER - Prisotnost Slovencev na Videmskem in doprinos slovenskih organizacij k ohranjanju krajevnih kultur in k razvoju teritorija, so bile glavne teme pogovora med predstavniki SKGZ in SSO ter načelniki svetniških skupin v videmskem pokrajinskem svetu. Gostje so imeli v petek v Špetru možnost, da spoznajo stvarnost, o kateri, kot so sami priznali, so prej vedeli malo ali nič. Do srečanja je prišlo po polemikah, ki so sledile izdaji brošuric »Trije jeziki za posebnost«, za katero je poskrbela Pokrajina Videm.

Na 3. strani

ŠEMPETER-GORICA - Čezmejni porodi
**Nosečnice si želijo
jasnejših navodil**

18

Z odlokom z dne 31.01.11 je Ministrstvo za Infrastrukturo in Promet pooblastilo tudi upokojene zdravnike za izdajo zdravniških potrdil o psihofizični sposobnosti za vožnjo.

Dr. Giuseppe CARAGLIU

torej izdaja

**zdravniška potrdila za podaljšanje
veljavnosti voznškega dovoljenja
z novim spletnim postopkom,**
še vedno v ul. Rossetti 5 z naslednjim urnikom

od ponedeljka do četrтка:**10.00 - 12.00 in 16.30 - 18.30****ob petkih: 10.00 - 12.00****ob sobotah: 11.00 - 12.00**

Po potrebi, pokličite na tel. št. 339 6931345.

ITALIJA - V Rimu, Milanu in številnih drugih mestih

Italijanski muslimani demonstriali proti terorizmu

Kljub izredno slabemu vremenu se je demonstracij udeležilo več desetisoč moških in žensk

RIM/MILANO - »Nobena vojna ni sveta. Ne smemo se bati. Moramo se združiti in vsi skupaj premagati terorizem«. To so bila nekatera sporočila z včerajšnjih demonstracij na pobudo treh največjih združenj muslimanske skupnosti v Italiji. Po pariških atentatih se tudi muslimanska skupnost čuti ogrožena, pravzaprav dvakrat ogrožena. Po eni strani so tudi sami žrtve teroristov, saj so bili med ubitimi v Parizu mladi ljudje številnih narodnosti in različnih veroizpovedi, vključno z muslimansko; po drugi strani pa so tarča očitkov, zmerjanja in včasih fizičnih napadov rasistov in prenapetih, ki ne znajo razlikovati med peščico nasilnih skrajnežev in veliko večino miroljubnih nosilcev drugačne veroizpovedi. »Islam ni nasilje, #notinmyname« (ne v mojem imenu) je bilo glavno geslo, s katerim so pripadniki islamskih skupnosti obsodili teroristične napade v Parizu in v Maliju.

Osrednji demonstraciji sta bili včeraj popoldne na trgu Santi Apostoli v Rimu in na trgu San Babila v Milanu, kjer se je kljub dežju in mrazu zbralo več tisoč ljudi. Skupno je na shodih, ki so bili včeraj še v Genovi, v petek pa v Palermu, Parmi, Reggio Emilii, Luccu in drugih mestih, sodelovalo več desetisoč ljudi. »Terorizem ni nobena vera« in »Ne v mojem imenu« so vzklikali udeleženci, med njimi številne ženske. Soorganizator demonstracij, ki so se jih udeležili nekateri politiki, umetniki, intelektualci in druge znane osebnosti, je bil italijanski poslanec maroškega rodu Kalid Chaouki. Organizatorji so vse državljane tudi pozvali, naj se borijo proti »rakasti tvorbi« fundamentalizma. Eden glavnih ciljev terorističnih napadov na Evropo je prav ta, da bi poglobili prepada strahu, predsodkov in nezaupanja večinskega prebivalstva do muslimanov, kar naj bi slednje po načrtih fundamentalistov pahnilo v objem terorizma. »Manifestacije, kot je vaša, so dragocene, ker pomagajo osamiti vse, ki z ene ali druge strani podžigajo konflikt civilizacij,« je poudarila predsednica poslanske zbornice Laura Boldrini. Poslanico v prid skupnemu boju proti terorizmu je islamskim skupnostim poslal tudi predsednik republike Sergio Mattarella, z njim še politiki raznih strank in predstavniki sindikatov. Neuglašene izjave so prišle le iz vrst Severne lige in neofašistov, ki trdijo, da so se demonstracij udeležili le »štirje mački«.

M.M.

Med udeleženci včerajšnjih demonstracij italijanskih islamskih skupnosti so bile ženske zelo številne in tudi glasne, kar spodbija nekatere razširjene predsodke od teh skupnosti

ANSA

BENETKE - V petek v gledališču La Fenice, v torek pogreb

Objem Valerii Solesin in vsem žrtvam v Bataclanu

BENETKE - Že na začetku večera je vodja gledališča La Fenice Cristiano Chiarot sporočil občinstvu, naj se ne ustraši, ko bo v tretjem delu opere slišati strele, ker spada to h koncertu. Pred osrednjo beneško operno hišo pa je med tem in vse do konca predstave stalo trideset policijskih agentov in karabinerjev; dekle, ki je šlo mimo in je opazilo impozantno prisotnost sil javnega reda, je prijateljci reklo »nabrž je spet nov alarm«.

V petek v Benetkah ni bilo nobenega alarma, bilo je samo odprtje nove sezone enega osrednjih italijanskih opernih gledališč z Mozartovim Idomejem. Benetke so mesto, ki je v zadnjih treh dneh prejelo že pet lažnih bombnih obvestil in prebivalci so se na novo realnost očitno že navadili. K temu gre dodati, da so prav v petek v La Fenice z izvedbo francoske himne in enominutnim molkom počastili spomin Valerie Solesin, edine italijanske žrtve pariških atentatov, in da je skoraj polovica obiskovalcev sezone beneškega teatra prav francoske narodnosti.

Sicer pa se mesto na vodi pripravlja na dan žalovanja. V torek bo namreč na Trgu sv. Marka pogreb osemindvajsetletne raziskovalke pariške Sorbone, ki je bila doma prav v Benetkah. Pogrebni obred, ki se ga bosta po napovedih udeležila predsednik republike Sergio Mattarella in predsednik vlade Matteo

Renzi, bo na željo Valerinih staršev v civilni obliki in prvič v zgodovini na osrednjem beneškem trgu. Nanj družina vabi »ljudi vseh veroizpovedi«.

Valeria Solesin se je sicer v rodno mesto vrnila že včeraj. Okrog pol dne je na letališču Marco Polo pristalo letalo s posmrtnimi ostanki nesrečnega dekleta. Ob njej so iz Pariza leteli starši in Valerin zaročenec Andrea ter njegova sestra Chiara, ki sta se z mlado žrtvijo udeležila koncerta v dvorani Bataclan. V gneči med begom pred streli se je skupina prijateljev porazgubila, kar je bilo za Valerio usodno. Že včeraj, takoj po prihodu na italijanska tla, so Valerinega fanta in njegovo sestro zaslišali preiskovalci, v bolnici v Mestrah pa so opravili še zadnjo obdukcijo trupla, ki so jo sicer pred tem že izvršile francoske oblasti.

Obstaja namreč dvom, da je Valeria padla pod streli policije, ko so agenti vdrli v koncertno dvorano Bataclan in osvobodili talce. Ta podatek pa je v resnici za družino, ki je že v prvih dneh po smrti hčerke dokazala neverjetno dostojanstvo, relativnega pomena. Danes in jutri bo krsta ležala v občinski dvorani Ca' Farsetti, ki je tako kot ostale javne palače že pred dnevi spustila zastave na pol droga, v torek pa bo za Benetke dan žalovanja. (Iga)

Zaradi afere Vatileaks Vatikan obtožil pet ljudi

VATIKAN - Vatikan bo v povezavi z nedavnim vnovičnim izbruhom škandala Vatileaks tožil pet ljudi, med njimi dva preiskovalna novinarja. Če bodo obsojeni, jih čaka od štiri do osem let zaporne kazni. Katoliška cerkev obtožuje peterico objave zaupnih dokumentov in informacij. Med obtoženimi sta novinarja Gianluigi Nuzzi in Emiliano Fittipaldi, ki sta objavila knjigi o škandalih katoliške cerkve. V knjigah razkrivata korupcijo, kraje in nebrzdano trošenje v Vatikanu. Njun vir so bili zaupni vatikanski dokumenti.

Vatikan ima kot suverena država svoj pravosodni sistem. Kot so sporočili, se bo sodni proces začel v torek. Novica sledi aretaciji nekdanjega sekretarja komisije za ekonomsko-upravne zadeve Svetega sedeža (COSEA). Sekretar Lucio Angel Vallejo Balda je tudi med peterico, z njim pa še svetovalka komisije Francesca Immacolata Chaouqui in sodelavec iste komisije Nicola Maio. Komisiji COSEA je papež Francisek leta 2013 zaupal nalogo, da prouči organiziranost ekonomsko-upravne strukture Svetega sedeža in predlaga reforme. Komisija je s svojim delom zaključila lani.

Pred 20 leti sklenjen daytonski sporazum

SARAJEVO - Včeraj je minilo 20 let od sklenitve daytonskega mirovnega sporazuma, s katerim se je po več kot treh letih končala vojna v BiH, ena najbolj krvavih po 2. svetovni vojni. V njej je umrlo več kot 100.000 ljudi, v tujino ali po državi pa se je razselilo 2,2 milijona ljudi oziroma več kot polovica prebivalstva.

S sporazumom v letalskem oporišču Wright-Patterson blizu Daytona so BiH vzpostavili kot enotno državo v njenih republiških mejah z dvema entitetama - bošnjaško-hrvaško Federacijo BiH in srbsko Republiko srbsko. Sporazum je tako zagotovil vzpostavitev miru in ohranitev celovitosti države. Še vedno pa ostaja ovira za napredek države. Ukoreninil je namreč delitev na nacionalni osnovi, pa tudi kompleksno, zapleteno in potratno strukturo oblasti, ki ovira odločanje in sprejemanje reform ter pomeni veliko obremenitev za proračun v tej 3,8-milijonski državi z več kot 40-odstotno brezposelnostjo.

BiH se je sicer letos vrnila na pot reform. Poleti uveljavljen leta 2008 sklenjen pridruživni sporazum z EU, politiki pa so se dogovorili o celovitem načrtu reform na več področjih, ki se po ocenah Bruslja izvaja. A interesi politikov po nacionalni liniji so še vedno ovira za hitrejši tempo reform.

BELGIJA - Izredni ukrepi zaradi »konkretne grožnje napada«

Bruseljski kot v vojni

BRUSELJ - V glavnem mestu Belgije so včeraj povišali stopnjo nevarnosti pred terorističnimi napadi na najvišjo raven, 4. Oblasti so ukrep utemeljile z »resno in neposredno grožnjo«. Prebivalcem so odsvetovali, da bi se zadrževali na krajih, kjer je veliko ljudi. V celoti je tudi zaustavljen promet v podzemni železnici. Odpovedali so vse večje športne, kulturne in druge množične prireditve. Prva in druga državna nogometna in košarkarska liga sta mirovali, zaprti so bili kinodvorane, nakupovalni centri in tržnice, številne trgovine, javni lokali in restavracije. Javni potniški promet z avtobusi in tramvaji ter letalski promet so se odvijali nemoteno, na železniških postajah v belgijski prestolnici je bila poostrena kontrola potnikov. Odpovedali so tudi bruseljski glasbeni festival Sound/Check v središču mesta.

Belgijske oblasti so nekaj ur pred tem tri ljudi, ki so jih aretirali v zadnjih dneh, obtožile vpletenosti v teroristične napade v Parizu. Že v začetku tedna so vpletenosti v napad obtožili Hamso Attouja in Mohammeda Amrija. Na begu je še Salah Abdeslam, ki je prav tako osumljen vpletenosti v pariške napade. Za Abdeslama, ki ima prebivališče v Belgiji, njegov brat Brahim pa se je razstrelil v pariškem baru, domnevajo, da se skriva v Belgiji. Abdeslam naj bi imel testne vezi z glavnim načrtovalcem napadov Abdelhamidom Abbaudom, ki je bil ubit med sredino policijsko racijo v pariškem predmestju. Oba sta odrasčala v revni bruseljski četrti Molenbeek.

»Dobili smo izčrpane informacije, da je nevarnost jasna in neposredna.« je dejal zunanji minister Didier Reynders. Notranji minister Jan Jambon je opozoril, da je »nevarnost zelo velika«. Drugih podrobnosti nista razkrila. Belgijski premier Charles Michel je pojasnil, da je ukrep »povezan z grožnjo za napad s strani posameznikov z eksplozivni in orožjem na številnih lokacijah v prestolnici«. Belgijski nacionalni krizni center je za bruseljsko letališče ter za predmestje Vilvoorde prav tako izdal najvišjo stopnjo ogroženosti pred terorističnimi napadi. Kot je povedal ministrski predsednik bruseljske regije Rudi Vervoort, je zaradi teroristične grožnje zamrlo javno življenje v Bruslju. Objavili so tudi, da bruseljska podzemna železnica ne bo obratovala še danes do 15. ure.

V Turčiji prijeli belgijskega državljana

ISTANBUL, 21. novembra - Turčija je prejela belgijskega državljana maroškega rodu, ki je osumljen, da je povezan s terorističnimi napadi v Parizu. 26-letnemu Ahmetu Dahmaniju očitajo, da je sodeloval pri izbiri krajev za napade. Dahmanija so prijeli v bližini turističnega mesta Antalya na jugu Turčije. Skupaj z njim so prijeli še dva sirska državljana, ki naj bi mu pomagala priti čez mejo v Sirijo. Kdaj natančno so trojico prijeli, turški viri ne navajajo.

V Maliju po napadu na hotel iščejo štiri osumljence

BAMAKO - Sodelovanja v petkov džihadistični napad na hotel v malijski prestolnici Bamako so osumljene najmanj štiri osebe. Napad je po zadnjih podatkih zahteval najmanj 21 smrtnih žrtev, večinoma tujcev. Napadalcu so ob napadu na hotel zajeli 170 gostov in hotelskih uslužbencev. Malijski predsednik Ibrahim Bubakar Keita je sporočil, da je v napadu, ki se je končal, ko so malijske in mednarodne sile vdrele v hotel, po zadnjih podatkih umrlo 19 talcev in dva napadalca. Med smrtnimi žrtvami je šest ruskih državljanov, dva Kitajca in dva Belgijca, Američan, državljan Senegalata ter pripadnik malijskih varnostnih si. Predsednik je obljubil, da terorizem ne bo zmagal. Odgovornost za napad je prevzela skupina Al Murabitun, veja mreže Al Kaida, ki jo vodi zloglasni alžirski skrajnež Moktar Belmoktar.

Samomorilske napadalke v Kamerunu ubile pet ljudi

YAOUNDE - V napadu štirih samomorilskih napadalok na severu Kameruna je bilo včeraj ubitih pet civilistov, med katerimi je bil tudi lokalni voditelj, je sporočil regionalni guverner Midjiyawa Bakari. Ena od napadalok je eksploziv sprožila pred voditeljevo hišo v vasi blizu Fotokola, mesta, ki je pogosto tarča islamistov iz vrst skupine Boko Haram. V napadu je bil ubit sam voditelj in štirje člani njegove družine. Preostale tri ženske so se razstrelile, a niso ubile nikogar drugega.

Francoska policija izpustila večino v sredo aretiranih

PARIZ - Francoska policija je včeraj izpustila sedem od osmih ljudi, ki jih je v sredo aretirala med protiteroristično operacijo v pariškem predmestju Saint Denis. V priporu ostaja le Jawad Bendaoud, ki je priznal, da je oddal stanovanje dvojici iz Belgije "kot uslugo". V stanovanju v Saint Denisu je ubit domnevni organizator francoskih napadov Abdelhamid Abaaoud. Policijo je do Abaaouda nevede pripeljala njegova sestrična, Hasna Aitboulhacen, ki je bil skupaj z Abaaoudom v operaciji ubita.

ŠPETER - Na povabilo SKGZ in SSO po polemikah o brošuricah »Trije jeziki za posebnost«

Videmski pokrajinski svetniki na koristni učni uri o Slovencih

Svetniki so priznali, da so slovensko stvarnost doslej dokaj pomanjkljivo poznali

ŠPETER - Prisotnost Slovencev na Videmskem in doprinos slovenskih organizacij k ohranjanju krajevne kulture in narečij, pa tudi k razvoju teritorija, so bile glavne teme pogovora med predstavniki Slovenske kulturno-gospodarske zveze in Sveta slovenskih organizacij ter načelniki svetniških skupin v videmskem pokrajinskem svetu. Gostje slovenskih organizacij so imeli tako v petek v Špetru, v prostorih multimedijskega muzeja SMO, možnost, da spoznajo stvarnost, o kateri, kot so sami priznali, so prej vedeli malo ali nič.

Do srečanja je prišlo na pobudo SKGZ in SSO in je posledica znanih polemik, ki so sledile izdaji brošuric »Trije jeziki za posebnost«, za katero je poskrbela Pokrajina Videm ob evropskem dnevu jezikov, ker je želela ovrednotiti manjšinske jezike, ki se govorijo na njenem ozemlju. Brošurica, ki predstavlja slovensko skupnost na Videmskem, namreč ne omenja Rezije, Čedad, Ahtna, Fojde, Nem, Praprotnega in Tavorjane, čeprav ti kraji in njihovi zaselki tudi sodijo v območje izvajanja zaščitnega zakona za slovensko manjšino. SKGZ in SSO sta tedaj takoj pisala predsedniku Pokrajine Fontaniniju in zahtevala, naj brošurico o slovenski skupnosti popravijo. Na podlagi njunega pisma je pokrajinski svetnik Fabrizio Dorbolò vložil resolucijo, ki pa jo je pokrajinski svet zavrnil. Sam Fontanini, pa je tedaj med drugim poudaril, da je uradno stališče Pokrajine Videm to, da je rezijanščina slovenski jezik, ki nikakor ni slovenski. Predstavniki slovenskih organizacij v videmski pokrajini pa so se odločili, da ne bodo popustili in so zato v Špetru povabili načelnike svetniških skupin videmskega pokrajinskega sveta. Vabilu so se odzvali predstavniki vseh skupin: Severne lige, Naprej Italija, UDC, Demokratske stranke in Mešane skupine. Srečanja pa sta se udeležila tudi špetrski župan Mariano Zufferli in podpredsednik paritetnega odbora za vprašanja slovenske manjšine Giuseppe Firmino Marinig.

Predsednica SKGZ videmske pokrajine Luigia Negro je podala zgodovinsko sliko o razvoju in delovanju slovenskih organizacij. Spregovorila je tudi o stalnem prizadevanju za ohranitev krajevnih narečij, kar navsezadnje dokazuje tudi njihova raba v časopisih Novi Matatur in Dom. Poudarila je, da se slovenske organizacije pri svojem delovanju sklicujejo na ugotovitve jezikoslovcev, ki dokazujejo, da so narečja, ki se govorijo na Videmskem, vključno z rezijanščino, slovenska. Negrova je tudi obžalovala, da so vse te polemike od konca druge svetovne vojne dalje močno ošibile skupnost in pogojevale njen razvoj. Videmski predsednik SSO Riccardo Ruttar pa je spregovoril predvsem o brošuricah »Trije jeziki za posebnost« in njihovih pomanjkljivostih, da bi pokrajinskim svetnikom razložil, v čem je srž problema. Kot je poudaril že ob njihovi predstavitvi, je nepojmljivo, da je iz knjižice o Slovencih izključena Rezija. »To je tako, kot če govorili o telesu in pri tem pozabili na roko,« je povedal in dodal, da v dolini pod Kaninom res nikoli niso govorili knjižne slovenščine, toda rezijansko narečje se lahko še naprej ohrani le s pomočjo zaščitnega zakona in stikov s standardnim jezikom.

Goste je nagovorila tudi predsednica Inštituta za slovensko kulturo Bruna Dorbolò in jim predstavila delovanje Inštituta ter njegov doprinos k razvoju teritorija tudi s sodelovanjem v pomembnih evropskih projektih, kot sta bila Jezik-Lingua (v okviru katerega je nastal tudi muzej SMO, ki so si ga gostje ogledali pod vodstvom arhitektke Donatelle Ruttar) in ZborZbirka.

S petkovskega pogovora z videmskimi pokrajinskimi svetniki v prostorih multimedijskega muzeja SMO v Špetru

Pokrajinski svetniki, ki so se srečanja udeležili, so povedali, da so zadovoljni, da so lahko izvedeli kaj več o Slovencih videmske pokrajine, saj so njihovo stvarnost slabše poznali. Priznali so tudi, da je prišlo pri glasovanju o resoluciji, ki jo je predlagal Fabrizio Dorbolò (na srečanju v Špetru je še enkrat pozval kolege, naj pripomorejo, da se napake v brošuricah odpravijo), do spodrsjlaja, saj zadevi niso posvetili potrebne

pozornosti (tako sta med drugim povedala predstavnika Demokratske stranke). Župan Trbiža Renato Carlantoni (Naprej Italija), ki se takrat ni udeležil glasovanja, ker je zapustil dvorano, je dodal, da so manjšinski jeziki nedvomno bogastvo, ob tem pa se je tudi vprašal, kako to, da stare nemške krajevne govornice niso nikoli predmet polemik, medtem ko še vedno prihaja do trenj, ko se govori o slovenskih narečjih. Vsi pa so se vsekakor

strinjali, da je treba za razvoj teritorija delovati složno in da je potreben dialog med vsemi akterji. Konkreten primer konstruktivnega soočenja in sodelovanja je izpostavil špetrski župan Mariano Zufferli, ki je ocenil, da se vzdušje po dolgih letih trenj vendarle nekoliko umirja, kot dokazuje tudi predlog, da bi v Špetru imeli trojezični licej, do katerega je prišlo na nedavnem srečanju med ravnatelji špetrskih šolskih zavodov. (NM)

ŠOLSTVO - Dopis tajnika SSŠ Princiča šolskim oblastem

Slovenske in dvojezične šole potrebujejo več delovnih mest

TRST - Število osebja za krepitev vzgojno-izobraževalne ponudbe na šolah s slovenskim učnim jezikom oz. na dvojezičnih šolah je treba povečati, obenem naj se število mest dodeli v okviru pristojnega ministrstva za šolstvo in ne samo Deželnega šolskega urada. To zahteva Sindikat slovenske šole v dopisu, naslovljenem na trenutno vodilnega funkcionarja na Deželnem šolskem uradu za Furlanijo Julijsko krajino Pietra Biasiola in poslanem v vednost vodji Urada za slovenske šole Igorju Giacominiju in deželnim sindikalnim organizacijam.

V okviru izrednega zaposlitvenega načrta, vezanega na zakon o šolski reformi - znan je pod imenom »Dobra šola«, ki predvideva tudi dodatne sezname osebja za okrepitev ponudbe, so slovenskim oz. dvojezičnim šolam v FJK dodelili 45 dodatnih delovnih mest (za celotno deželo jih je 1250): za goriško pokrajino je dodatnih mest 13 (pet za osnovne, dve za nižje in šest za višje srednje šole), za tržaško pokrajino 28 (ena za osnovne, pet za nižje in dvanajst za višje šole), za videmsko pokrajino pa

štiri (tri za osnovne in eno za nižje srednje šole), to pa je za Sindikat slovenske šole premalo v primerjavi s potrebami naših šol. To v dopisu ugotavlja tajnik sindikata Joško Princič, ki ugotavlja, da se je pri dodeljevanju mest upoštevalo le določilo o minimalnem številu treh mest za posamezno šolo, v glavnem pa se ni upoštevalo 76. odstavka 1. člena zakona o »Dobri šoli«, kjer je govor o potrebah slovenskih oz. dvojezičnih šol.

Princič dalje opozarja, da je taka porazdelitev hudo prizadela potrebe, ki so jih izpostavili ravnatelji slovenskih šol, zlasti v zvezi z osnovnimi šolami, ki so v posebno težkem položaju zaradi problematik, vezanih na jezik in teritorij. Poleg tega pa je nov postopek dodeljevanja osebja šolam v FJK upošteval enoten seznam osebja in ni predvidel ločenega seznama za slovenske šole, kar po besedah tajnika SSŠ ustvarja težave šolam v FJK na splošno. Od tod zahtevi po povečanju števila osebja za slovenske oz. dvojezične šole ter po določitvi seznama osebja ne samo na deželni, ampak tudi na državni ravni.

DEŽELA - Kmalu v veljavi nova evropska zakonodaja

Vinogradniki pozor!

Stare neprijavljene vinograde je treba čim prej vpisati na deželni seznam

TRST - Vinogradi v Evropi in torej tudi v deželi Furlaniji-Julijski krajini bodo morali biti kmalu v skladu z novimi evropskimi normativi in upoštevati evropski pravilnik št. 1308 iz leta 2013. Ta bo začel veljati v naši deželi 1. januarja, zato je potrebno, da se vsak vinogradnik, ki tega še ni storil, pred tem rokom prilagodi evropski zakonodaji.

Deželna uprava namerava na tej osnovi izdelati novo deželno zakonodajo, zaradi tega pa je pod vprašajem obstoj mnogih starih vinogradov in točneje tistih, ki so nastali pred letom 1987 (takrat so ustanovili temu namenjen kataster) in niso bili nikoli prijavljeni. Deželna svetnica Gibanja 65 zvezd Ilaria Dal Zovo je v tej zvezi naslovlila vprašanje na deželno vlado, nanj pa je odgovoril deželni odbor-

nik za kmetijstvo Christian Shaurli. Ta je v bistvu povedal, da se mora Dežela FJK prilagoditi evropski zakonodaji in bodo torej uničili vse stare vinograde, ki niso bili prijavljeni. Sicer je Shaurli dodal, da je še čas za ureditev položaja vinogradov, ki so nastali ob upoštevanju trt na seznamu deželnega pravilnika 321/2003, in sicer do 31. decembra letos. Glede uničevanja neprijavljenih vinogradov bo vsekakor veljala izjema za vinograde za družinsko uporabo (manj kot 1.000 kvadratnih metrov površine) in za eksperimentalne vinograde.

Lastniki vinogradov, ki so nastali pred letom 1987 in jih niso nikdar prijavili, morajo torej to storiti čim prej, kajti z novo evropsko zakonodajo to ne bo več mogoče in bodo te vinograde enostavno uničili, so povedali včeraj pri Kmečki zvezi.

REZIJA

Antonio Banchig

antonio@novimatajur.it

Slovenščina in zgodbice

Kot nekatere otroške pesmice, ki nimajo pravega smisla, se v videmski pokrajini občasno ponavlja tista o rezijanščini. Gre za »ne-jezikoslovno« teorijo, po kateri naj ne bi imela rezijanščina nič skupnega s slovenskim narečnim sistemom. Ergo noben Rezijan ni Slovenec, ker nacionalno identiteto določa samo jezik. Ergo Rezijani so... Italijani. Logika in jezikoslovje nista najmočnejši točki zagovornikov te teorije. Med njimi pa so tudi nekateri politiki, ki imajo tudi določene institucionalne odgovornosti.

Zadnji (vendar ne prvič) je javno podprl to teorijo predsednik Pokrajine Videm Pietro Fontanini. Da se razumemo, Fontanini je na primer leta 2012 prav na sedežu Pokrajine sprejel nekatere pripadnike tako imenovane »civilne mreže« Gladio, da bi se jim zahvalil. Tokrat je najprej izključil Rezijo (in še nekatere druge jezikovno mešane občine) iz brošurice, ki jo je uredila in izdala Pokrajina Videm, da bi predstavila slovensko jezikovno skupnost, ki živi na njenem ozemlju. Nato je to »ne-jezikoslovno« teorijo ponovil na pokrajinskem svetu, ko je svetnik manjšine Fabrizio Dorbolò zahteval, naj brošurico, ki jo bo Pokrajina delila tudi po šolah, popravijo in dopolnijo v skladu s tem, kar predvideva zaščitni zakon.

Če smo poštene, lahko povemo, da so se Beneški Slovenci iz Terskih in Nadiških dolin celo čudili, da jih je Fontanini vključil v omenjeno brošurico. »Rezijanska teorija« se namreč širi tudi po drugih dolinah. V Podbonescu so na primer večinski svetniki, župan Camillo Melissa in podžupan Mirko Clavora odločili, da je »nediščina-nediškionationiano« samostojen jezik.

Vse te teorije seveda nimajo nič skupnega z jezikoslovjem, politični načrt pa je povsem jasen in njihovi zagovorniki tudi brez sramu javno priznajo, kaj želijo: sredstva iz zaščitnega zakona hočejo zase. Te teorije pa so v določeni meri tudi uspešne, saj jim nekateri na Videmskem res verjamejo. To je najbolj viden rezultat dolgih let asimilacije. Če pa je naš cilj to, da ohranimo slovensko prisotnost (tudi) na Videmskem, tem ljudem ne smemo odgovarjati z enakim, za prtim nacionalizmom. Ne zato, ker smo Slovenci boljši, ampak ker bi moral biti naš cilj ta, da branimo svojo kulturo, ne pa črpanje javnih sredstev. In če ne priznamo in ne spoštujemo drugih kultur, ne bomo poznali niti svoje.

VREME - Veliko dela za gasilce in mestne redarje

Močna burja, mraz in prvi sneg na Krasu

Prišla sta. Močna burja in »polarni« mraz, tako kot so napovedovali vremenoslovci. Na Tržaškem je začelo že včeraj dopoldne deževati, okrog poldne pa se je dvignila še burja in temperatura je hitro padla. Enkrat binom, seveda, ki povzroča običajne preglavice tako Tržčanom, saj jim ne dovoljuje, da bi se lahko pred dežjem obvarovali z dežnikom, pa tudi mestnim redarjem in gasilcem, ki morajo bežati z ene strani mesta na drugo in reševati marsikatero težavo.

Najhujeje je bilo med 13. in 15. uro, so nam potrdili redarji. Takrat je burja hudo zavijala. Po mestnih prometnicah so se redarji in gasilci ukvarjali predvsem z zabojniki za odpadke, ki so se znašli sredi ceste, z lesenimi oz. aluminijastimi oknicami, ki so nevarno visele s hišnih pročelij, z večjimi vejami in strešniki na ulicah. Veliko dela je bilo zlasti na Trgu Pestalozzi in v Terezijanski četrti, močan veter je podrl tudi ograjo delovišča na Ponterošu, da o parkiranih motornih kolesih, ki so padla kot domine sploh ne govorimo.

Krajevna civilna zaščita opozarja na previdnost, saj vremenoslovci napovedujejo, da se bo burja še okrepla in naj bi dosegla 100 kilometrov na uro, prav tako naj

bi temperature še dodatno padle in meja sneženja naj bi se spustila do okrog 500 metrov. Na Krasu (zlasti na vzhodnem delu, pri Gročani in Pesku) so se včeraj pod večer namreč pojavile prve snežinke, ki jih je burja skorajda takoj pometla. V noči pa naj bi rahlo sneženje mešano z dežjem vztrajalo, pojavil pa naj bi se tudi led. Iz

previdnosti so občinske službe začele s posipavanjem soli po glavnih pokrajinskih cestah.

Danes zjutraj naj bi bilo nebo še vedno sivo in dež naj bi vztrajal, dopoldne pa naj bi se stanje umirilo in vreme naj bi se izboljšalo, čeprav bo ozračje hladno in vetrovno. (sas)

Nekaj utrinkov redarsko-gasilskega »delovnega« popoldneva

FOTODAMIJ@N

Teatro Verdi Trieste
FONDAZIONE TEATRO LIRICO GIUSEPPE VERDI DI TRIESTE

petek, 27. november 20.30
sobota, 28. november 20.30
nedelja, 29. november 16.00
torek, 1. december 20.30
četrtek, 3. december 20.30
sobota, 5. december 16.00

WERTHER

avtor lirične opere
JULES MASSENET

Koncertni mojster
in Dirigent
CHRISTOPHER FRANKLIN

Režija **GIULIO CIABATTI**
Scenografija **AURELIO BARBATO**
Kostumi **LORENA MARIN**
Light Design **CLAUDIO SCHMID**

Nova priredba Fundacije
Teatro Lirico Giuseppe Verdi di Trieste
v sodelovanju s Fundacijo
Teatro Lirico di Cagliari

Orkester Fundacije
Teatro Lirico Giuseppe Verdi di Trieste

SLEDI NAM
 TeatroVerdiTS
 Teatro Lirico Giuseppe Verdi-Trieste
 teatroverdiTS

INFO
www.teatroverdi-trieste.com
 brezplačna zelena telefonska številka
 800 090373 (pon-sob 9.00-21.00)

slovensko stalno gledališče SEZONA 2015/16

Slovensko stalno gledališče,
Kulturno društvo Raz/seljani,
Glasbena Matica
v sodelovanju s Primorskim dnevnikom in Slofest-om

Sabrina Morena, Martina Kafol,
Martin Lissiach, Daniel Dan Malalan

KAKO POSTATI SLOVENC V 50 MINUTAH

režiserka: Sabrina Morena
igra: Daniel Dan Malalan
Boštjan Zavnik - harmonika

danes, 22. novembra, ob 17.00
v Kulturnem domu na Proseku
s sodelovanjem Zadruga Kulturni
dom Prosek-Kontovel

naslednji ponovitvi:
v torek, 24. novembra, ob 20.00
v Ljudskem domu G.Canciani, Podlonjer
s sodelovanjem Krožka ljudske
kulture STELLA

v četrtek, 26. novembra, ob 20.00
v dvorani Roma v Miljah
s sodelovanjem DSMO Kiljan Ferluga

www.teaterssg.com

slovensko stalno gledališče SEZONA 2015/16

RDEČI PROGRAM

Prešernovo gledališče Kranj
Oliver Frlić

25.671 (IZBRISANI)

25. novembra, ob 20.30
v Veliki dvorani,
z italijanskimi nadnapisi

BLAGAJNA SSG: od ponedeljka do
petka 10.00-15.00 - 040 2452616
www.teaterssg.com

slovensko stalno gledališče SEZONA 2015/16

Lot Vekemans

ISMENA, NJENA SESTRA

režiser Igor Pison

DANES, 22. novembra, ob 16.00
v Klubskem prostoru
z italijanskimi nadnapisi

vozni red brezplačnega avtobusa

15.00 - Opčine, postaja na Bazoviški ulici 21
15.10 - Trebče, trg pri spomeniku
15.15 - Padriče, postaja pred športnim
centrom Gaja
15.20 - Bazovica, pred cerkvijo

ponovitve se nadaljujejo do 12. decembra
zaradi omejenega števila sedežev je
rezervacija obvezna!

BLAGAJNA SSG:
od ponedeljka do petka 10.00-15.00
040 2452616/ brezplačna številka 800214302
www.teaterssg.com

PRIBEŽNIKI - Župan Cosolini se zavzema za rešitev, a ne bo enostavno

Silos v zimskih razmerah boleče odprto vprašanje

V opuščnem skladišču naleteli tudi na 10-letnega dečka - Sirska družina, ki je prispela z ladjo, zaprosila za azil

Z znižano temperaturo in nastopom prave zime postaja vprašanje beguncev, ki so zasilo nastanjeni v opuščnem skladišču Silos, vse bolj pereče. Število azilantov na Tržaškem stalno niha, v petek jih je bilo 860, redno jih je vsekakor več kot 800. Povečini gre za državljane Afganistana in Pakistana. Center za prvo sprejemanje je nekdanja hala prevoznega podjetja SAF blizu Rižarne, od koder goste v drugi fazi preusmerjajo v ostala središča in stanovanja na Tržaškem, skupno število azilantov pa zaradi rednih novih prihodov vseskozi presega zmogljivosti krajevnega sistema. V petek je policija zabeležila 15 novih prihodov. Kdor je na čakanju, ima zagotovljeno pomoč in hrano, a prenočuje v mrzlem in umazanem Silosu ob železniški postaji – v petek je bilo tam okrog 90 ljudi.

Tržaški občinski odbor je med petkovim zasedanjem občinskega sveta osvojil resolucijo Marina Sossija (SEL), ki poziva občinsko upravo, naj čim prej poskrbi za izpraznitev Silosa. »V propadajočo zgradbo v središču mesta se begunci zatekajo in v njej živijo v slabih razmerah. Začetek zime pa ogroža njihovo zdravje. Ko oblasti premestijo begunce iz Silosa v druge centre, se skladišče takoj spet napolni in obnavlja se zdravstvene in humanitarne težave,« piše v resoluciji, ki župana poziva, naj se odločno zavzame za čim prejšnje zaprtje Silosa ter da najde primerno alternativno rešitev za begunce. Cosolini je resolucijo osvojil in potrdil, da se že več mesecev zavzema za čim bolj primerno in dostojno sprejemanje pribežnikov. Spomnil je, da so prejšnji teden iz Silosa premestili 170 ljudi, del teh je odpotoval v Bologno, ostale so namestili v krajevne nastanitvene strukture. »Potrebujemo pomoč vseh, v prvi vrsti Dežele FJK in Rima, saj je v Trstu za 0,5 promila azilantov, medtem ko znaša italijansko povprečje 0,1, deželno pa 0,2 promila,« je opozoril župan. Prefektnja Francesca Adelaide Garufi je pred nedavnim potrdila, da evakuacija v Silosu ne pride v poštev, vsaj dokler oblasti ne najdejo alternative rešitve. V Silosu se v glavnem zadržujejo samo odrasli moški, ki so v Trst prispeli v zad-

njih dveh tednih. Ženske, mladoletniki brez spremstva in družine imajo prednost, Prefektura in ostale ustanove zanje poskrbijo takoj. Pred dnevi so v Silosu naleteli na desetletnega dečka iz Afganistana: sprva so mislili, da je sam, nato so tam našli še njegovega mladega očeta. Matere ni, potujeta sama. Dvojico je pod svoje okrilje takoj prevzel konzorcij ICS.

V četrtek pa so na trajektu, ki je priplul iz Turčije, ponovno odkrili skupino sirskega beguncev – 13 ljudi. Šlo je za dve družini, ki sta se v Turčiji skrili na trajekt. Kot se v teh primerih redno dogaja, je prva družina nadaljevala pot proti severu Evrope, medtem ko je druga, sedemčlanska družina (starša imata pet otrok) zaprosila za politični azil v Italiji, kar je za sirske družine neobičajno: v Trstu se je to zgodilo prvič. (af)

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET - Po petkovi predstavitvi

Razprava o prostorskem načrtu bo jutri popoldne stopila v živo

Trst bo po 18 letih kmalu dobil nov splošni prostorski načrt. Ta bo slonel na več pomembnih temeljih, kot so zmanjšanje zazidljivosti in poudarek na upoštevanju okolja, a obenem tudi pozornost do razvoja mesta oziroma gospodarstva. Poseben poudarek bo tudi na potrebah kmetijstva, vprašanje spremembe namembnosti nekaterih zemljišč, ki naj bi postala nezazidljiva, pa se bo najbrž zadnje rešilo.

To je povedal tržaški občinski svetnik Igor Švab v petek zvečer v dvorani tržaškega občinskega sveta, kjer se je začela razprava o novem prostorskem načrtu. Razprava bo stopila v živo jutri popoldne ob 17.30 in se bo nadaljevala trikrat tedensko za tri tedne (ob ponedelkih, sredah in petkih). Namen skupščine

ne je dokončno odobriti novi regulacijski načrt pred božičnimi prazniki in bo tako Trst pred koncem leta dobil nov načrt, ki bo nadomestil tistega iz časa Illyjevega županovanja.

Razpravo o novem prostorskem načrtu je v petek zvečer uvedla tržaška občinska odbornica za urbanistično načrtovanje Elena Marchigiani. Ta je predstavila vsebino načrta in politične smernice, ki so zaznamovale njegovo izdelavo, medtem ko je načrt iz tehnične vidika podrobneje predstavil predsednik pristojne občinske komisije Mario Ravalico. Začela se je nato razprava, ki se je zaključila po polnoči in je potekala v umirjenem vzdušju. Izjema je bila v začetku razprave, ko je vodja svetniške skupine Forza Italia Everest Bertoli predsta-

vil nekaj prejudicialnih vprašanj in zahteval, da se preklicke razpravo, kar je skupščina zavrnila. Sicer je bilo iz vrst desnorsredinske opozicije, ki napoveduje oster boj, slišati razne kritike in očitke, da je načrt slab in ni na strani občanov. Vodja svetniške skupine G5Z Paolo Menis pa je poudaril, da prostorski načrt dopušča kljub omejitvam vsekakor preveč gradenj. Prostorski načrt bo mogoče še izboljšati. Skupščino čaka zdaj analiza skoraj 770 ugovorov, pripomb in priporočil ter skoraj 270 popravkov, v ta namen pa se bo sestajala vsak drugi dan v tednu od 17.30 do okvirno 1. ure ponoči. To je že izzvalo protest Gibanja 5 zvezd, ki opozarja, da bodo občinski svetniki za vsako zasedanje prejel dve sejnini. A.G.

PROSTORSKI NAČRT

Aljoša Gašperlin

aljosa.gasperlin@primorski.eu

Dvojna sejnina

Tržaški občinski svet je začel konkretno razpravljati o novem splošnem regulacijskem načrtu, ki bo po 18 letih uvedel nova pravila. To bo po oceni občinske uprave sodoben načrt, ki bo upošteval okolje in potrebo po gospodarski rasti.

Ob kritikah in polemikah, ki se navadno pojavljajo zlasti v vrstah opozicije, se tokrat še pred začetkom obravnave postavlja dodatno vprašanje. Občinski svetniki se bodo namreč sestajali vsaj tri tedne po trikrat tedensko. Svetniki so odločili, da bodo seje vsak drugi dan od 17.30 do 1. ure naslednjega dne. To pomeni, da bodo za vsako sejo plačani dvojno, kajti razprava se bo vsakič zavlekla čez polnoč. Vodje svetniških skupin utemeljujejo, da bodo imeli občinski svetniki na delovnem mestu pravico do več prostih dni.

Bo že res, da morajo preučiti mnogo ugovorov in popravkov. A vprašanje je, zakaj niso določili npr. treh zaporednih sej v tednu, ali našli kake druge, za davkoplačevalce manj obremenjujoče rešitve. Kajti vtis je, da bo poleg nekaterih madežev glede nezazidljivosti določenih zemljišč in omejitev v kmetijstvu, ki pa jih bodo najbrž odpravili, na tem prostorskem načrtu ostal še kak drug madež.

Spodletel poskus kraje

Policija je v noči na soboto prijavela 31-letnega Tržačana A.B. zaradi poskusa kraje. Stanovalec je v Ul. Castagneto opazil italijanskega državljanca, ki je skušal odpreti vrata parkiranih vozil. Očividec je obvestil policijo, ki je storilca takoj zasledilo in ga odvedlo na kvesturo. Po preverjanju so pozvali lastnike vozil, naj preverijo škodo in vsi so potrdili, da so vozila zaprta in nepoškodovana.

GOSPODARSTVO - Nove ladje za križarjenje

MSC v Trstu

Ladja Msc Opera v Trstu leta 2007

ARHIV

Skupina Msc je izrazila zanimanje za Trst in napovedala, da bi se lahko njene ladje za križarjenje v prihodnosti posluževale poleg Benetk tudi tržaškega pristanišča. Msc je v ta namen izrazila pripravljenost, da odkupi kar 40-odstotni delež družbe TTP (it. »Trieste terminal passeggeri«), ki upravlja terminal za potniške ladje in v katerem ima med drugim svoj delež tudi skupina Costa Crociere. Družbi TTP predseduje izredni komisar Pristaniške oblasti Zeno D'Agostino, ki je pred nedavnim zamrznil prodajo delnic, ki jih je bila obljubila njegova predhodnica Marina Monassi.

Prihod velikank Msc v Trst je vsekakor zelo pomemben za mesto, sta ocenila tržaška občinska svetnika Demokratske stranke Marco Toncelli in Manuel Zerjul in spomnila, da je v preteklosti že plula v Trst ladja Msc Opera. Skupina Msc je med drugim pred kratkim naročila gradnjo dveh novih tehnološko izrazito naprednih križarskih ladij tržiški ladjedelnici Fincantieri, sta dodala, in bi Trst lahko postal zanj odličan pristan.

SLOVENSKI KLUB - V torek

Film Drago, tržaška zgodba

»Moj priimek je slovenski, moj materni jezik pa italijanski. Nikoli se nisem popolnoma identificiral kot Italijan ali Slovenec. Kateremu narodu torej pripadam?«

Odgovor na to vprašanje je Massimiliano Milič skušal dobiti z dokumentarnim filmom *Drago, tržaška zgodba*, v katerem je raziskal usodo svojega dedka Draga Miliča. Film je nastal kot zaključni projekt magistrskega študija iz filmskega ustvarjanja in medijskih umetnosti na Univerzi v Glasgowu. V kratkem, pol ure trajajočem dokumentarnem filmu v italijanski, se je Milič pogledal v eno izmed številnih življenjskih usod, zaznamovanih s svetovnimi vojnami, ki sta divjali v naših krajih. Drago se je po prvi svetovni vojni kot mladenič posvetil športnemu udejstvovanju in vodil športno društvo s sedežem v Narodnem domu, delal pa je na veleposlanstvu Kraljevine Jugoslavije z bodočim nobelovcem Ivom Andričem. A fašizem in pregon Slovencev sta se vse bolj krepila in prizor iz leta 1929, ko je Drago na tramvaju videl Italijana, ki je otroku pljunil v usta, ker je govoril slovensko, je bil kaplja čez rob: razumel je, da je čas za upor. Istega leta so ga začeli kot antifašista preganjanjati in tako se je zanj začela večletna agonija po različnih taboriških fašističnega režima.

Film, ki ga bo ob prisotnosti avtorja v italijanski predstavil zgodovinar Gorazd Bajc, je zanimiv in občuten prikaz multikulturne tržaške družine in njene usode, pa tudi iskanja identitete mladega Tržačana. Ogledate si ga lahko v torek, 24. novembra, ob 20. uri v Gregorčičevi dvorani (Ul. sv. Frančiška 20).

DSI - Jutri ob 20.30

Ob 40. obletnici Slovenske skupnosti

Jutrišnji večer v Društvu slovenskih izobražencev bo v znamenju 40. obletnice ustanovitve Slovenske skupnosti, ki je svoj jubilej slovesno praznovala prejšnji teden na proslavi v Bratuževem centru v Gorici. Okrogla miza v Peterlinovi dvorani hoče biti več kot odmev na to proslavo, ki je še enkrat potrdila pomen in veljavnost političnega delovanja manjšine. V Gorici je bilo potrjeno, da hoče biti SSK ne samo njen zastopnik v odnosih z državnimi in krajevnimi oblastmi, pač pa tudi dejanski akter pri upravljanju in soupravljanju javnih uprav na ozemlju, na katerem je manjšina avtohtono prisotna, kar priznavajo in zagotavljajo državni zakoni in mednarodni dogovori. Ni naključje, da obletnica ustanovitve slovenske stranke sovpada z obletnico Osimskega sporazuma, ki je vplival tako na manjšino kot na razvoj italijanskega političnega življenja v Trstu, kjer se je za tradicionalne stranke začel uničujoč osip. Trst je postal celo model za trajne premike na vsedravnih ravni. Osimski sporazum je sicer dokončno zapečatil razmejitve med Italijo in takratno Jugoslavijo ter obenem tudi zagotovil zahodno mejo kasnejše slovenske države, je pa zaupal usodo slovenske manjšine in njenih pravic dobri volji Rima in krajevnih političnih krogov. Italija je svoje dolžnosti do manjšine začela spoštovati z veliko zamudo in jih še ni uresničila v celoti. Za slovensko stranko je to razlog za še večjo zavzetost pri svojem delu v korist manjšine, zavzetost na najvišji ravni, saj so razmere v političnem pogledu še bolj zahtevne kot v preteklosti.

O preteklem delu in novih nalogah stranke bodo jutri ob 20.30 v Peterlinovi dvorani v Ul. Donizetti govorili Rafko Dolhar, Hadrijan Korsič, Silvij Primožič, predsednik SSK Peter Močnik in deželni tajnik stranke Igor Gabrovec.

NAŠI NA IZMENJAVI V TUJINI

»Teroristi hočejo, da nas je strah, zato se mi ne smemo bati«

JANJA HAUSCHILD, LIEGE, BELGIJA

»Pred dnevi smo se s prijatelji odpravljali na koncert - v podobno dvorano in na podoben koncert kot je bil tisti v Bataclanu. Vsi smo bili živčni, nihče ni tega rekel, vedeli pa smo, da smo živčni zaradi pariških atentatov. To je bil res nenavaden občutek.«

Tržačanka Janja Hauschild je od septembra na študijski izmenjavi v belgijskem mestu Liège. Val nasilja, ki se je pred tednom dni zgrnil nad Pariz, je občutila tudi sama. V mestu, ki leži približno sto kilometrov od belgijske prestolnice Bruselj, živi Janja z dvema vrstnicama. »Pri nas doma vlada v teh dneh po pariških atentatih zelo težko vzdušje, vsi smo presunjeni. Moja francoska sostanovalka je na koncertu v Bataclanu izgubila dva prijatelja. Zelo sem občutljiva na nasilje, zaradi njega sem vedno prizadeta, če se zgodi v Evropi ali v Siriji, tokrat pa sem ga prvič doživela bolj od blizu, preko prijateljice. Prvič sem spoznala, kaj pomeni, če v atentatu izgubiš drago osebo - v tem primeru je doživljanje nasilja popolnoma različno in te veliko bolj presune.«

Po terorističnih atentatih, ki so jih povzročili skrajneži, ki se sklicujejo na islam, so se nekateri prepustili nestrpnosti do muslimanov. Kako je v Liègeu? »Prijateljica sem vprašala, kako doživlja dejstvo, da so atentate povzročili muslimani. Rekla je, da se zaveda, da je razlika med teroristi in muslimani neskončna. Podobno k sreči razmišlja veliko ljudi. Veseli me, da razumejo razliko. V Belgiji se v teh dneh stalno govori o atentatih, na univerzah, feštah, povsod se pogovarjamo o tem. Normalno je, da se bojimo, kljub temu pa ne smemo spreminiti svojih navad. Na-

Janja Hauschild zaključuje študij na univerzi v Benetkah

OSEBNI ARHIV

daljevati moramo s tistim, kar smo delali pred pariškimi atentati. Teroristi hočejo, da nas je strah, zato se mi ne smemo bati.«

Naša sogovornica se je za desetmesečni študij v Belgiji odločila tudi zato, ker je med lanskim obiskom Maroka spoznala, kako pomembno je v arabskih državah znanje francoščine. Janja se namreč zadnja leta vneto pogloblja v arabsko kulturo. Po maturi na klasičnem liceju Franceta Prešerna se je odločila za selitev v Benetke in na fakulteti za orientalske jezike vpisala študij turščine in arabščine, a tudi arabske kulture v najširšem pomenu besede. Prav spoznavanju arabskega jezika in kulture se posveča tudi na belgijski univerzi.

»Univerzo v Liègeu sem izbrala tu-

di zato, ker je tu študij arabščine zelo razvejan. Trenutno sledim predavanjem iz arabskega jezika in zgodovine arabske umetnosti, saj gre za izpita, ki bi ju morala polagati tudi v Benetkah. Poleg tega pa je tu veliko predmetov, ki jih na moji univerzi nimamo, na primer moderno islamsko pravo in politika arabskih držav.« Večina med nami ne pozna dobro Arabcev, njihove kulture in navad, zato nas je zanimalo, kako nanje gleda 21-letna Janja. »Arabska kultura je popolnoma različna od naše. Ljudje so zelo odrti, prijazni, rekla bi topli: ponudijo ti karkoli, tudi svoj dom. Vse arabske osebe, ki sem jih doslej spoznala, tako v Maroku kot drugje, so nam naredile ta vtis. Po drugi strani mi je bilo v Maroku težko, ko sem videla ženske, prekrite do tal. Ampak spoznala

sem tudi, da ljudje lahko izbirajo, če bodo zmerni ali ekstremisti. Teh sem v Maroku videla malo, večina žensk je bila oblečena kot mi v Evropi, poleg tega se mi je družba zdela napredna, na primer zelo odprta do gejev.«

In vendar so odnosi med zahodnim in vzhodnim oziroma muslimanskim svetom v teh zadnjih letih večkrat napeti. Janja ne dvomi, da se bodo izboljšali samo s pomočjo kulture in razvoja. »Evropeji bi morali manj poslušati politike, ki teroristične napade izkoriščajo zato, da si delajo reklamo, in raje pridobiti čim več informacij. Povabila bi jih, naj preberejo mogoče koran ali kakega arabskega avtorja, da bi bolje spoznali njihovo kulturo - najprej se je treba izučiti, šele potem lahko izbiraš, se odločiš, če se z nečim strinjaš ali ne.«

Po drugi strani mislim, da bomo problem terorizma rešili šele takrat, ko bomo rešili gospodarsko krizo, ki pretresa nekatere države. Tako kot vsi dramatični trenutki, ki smo jih doživeli v zgodovini, ima po mojem mnenju tudi ta korenine v krizi. V nekem intervjuju, ki sem ga pravkar prebrala, je bilo jasno povedano, da Isis pridobiva somišljenike tako, da revežem ponuja denar. Zato mislim, da bi morala Evropa pomagati tem državam tako, da bi poskusila rešiti krizo in ustvariti pogoje za dostop širokih množic do znanja in kulture; preko kulture bi na primer tudi ljudje v Siriji razumeli, da zatočišče ni v terorizmu. Seveda je "lažje" bombardirati nekatere države kot jim pomagati, ampak to ne bo rešilo krize. Bojimo se, da se bo po bombardiranju nasilje nadaljevalo in da bo sprožilo nove atentate.« (pd)

10-letnica pevskega zbora Tončka Čok iz Lonjerja

Slovensko kulturno društvo Lonjer Katinara vabi danes ob 18.30 v športno-kulturni center v Lonjerju na veliki praznik: domači pevski zbor Tončka Čok, ki ga vodi Manuel Purger praznuje namreč 10. rojstni dan, 10-letnico petja.

Italijanski pisatelji in slovenska kultura

V konferenčni dvorani državne knjižnice Stelio Crise (Trg Papa Giovanna XXIII 6) bo v torek, 24. novembra, ob 16. uri simpozij Slataper, Stuparich, Tomizza, Sciascia in drugi italijanski pisatelji ter slovenska kultura. Za govorniško mizo bodo sedeli Miran Košuta, Anna Storti, Sergia Adamo, Marko Kravos, Fabio Venturin, Neva Zaghet in Roberto Dedenaro.

O Marici Nadlišek Bartol

V dvorani Bobi Bazlen v palači Gopčevich (Ul. Rossini 4) bo v torek, 24. novembra, gostja docentka zgodovine na ljubljanski Filozofski fakulteti Marta Verginella, ki bo predavala o liku Marice Nadlišek Bartol, po kateri bo decembra občinska komisija za toponomastiko poimenovala vrt v Trstu. Nadlišekova je bila prva urednica prvega slovenskega ženskega glasila Slovenka, ki je izhajalo pri Edinosti leta 1897. Srečanja se bosta udeležili tudi podžupanja Fabiana Martini in Ester Pacor.

Curcijeva knjiga

V Novinarskem krožku bo jutri ob 17.30 gost Roberto Curci, ki bo predstavil knjigo Via San Nicolo' 30 - slednja se posveča obdobju fašizma in nacistične okupacije. Z avtorjem se bo pogovarjal zgodovinar Mario Isnenghi.

NEKDANJA RIBARNICA - Še danes

Raj tetovaž

V Trstu dvesto mojstrov z vsega sveta - Tudi glasba in ples ob drogu

V nekdanji ribarnici se danes zaključuje tridnevni dogodek, že osmi International Trieste Tattoo Expo ali mednarodno srečanje strokovnjakov za tetoviranje. Tako kot pretekla leta, se je v Trst pripeljalo 200 najboljših mojstrov tetovaž na svetu - iz Avstralije, Brazilije, ZDA, Nemčije, Avstrije, Španije, Anglije, Hrvaške, Slovenije, Srbije, Belgije ter seveda Italije.

Program, ki ga vse tri dni povezuje Andrea Rock iz radijske postaje Virgin Radio, vključuje danes glasbeni utrinek s skupino Drunk Tales (ob 17. uri), performansi v barvanju telesa (body painting ob 14.30) in v plesu ob drogu (pole dance ob 15. uri), seveda pa bodo oči udeležencev uprte v tekmovanje mojstrov tetovaže ob 20. uri. Danes bo sejem odprt od 11.30 do 23. ure (cena vstopnice je 12 evrov).

ČARBOLA - Festival stripov vabi v športno palačo

V svetu domišljije

več fotografij na www.primorski.eu

Navdušenka si je dala na kožo naslikati Diabolikov strip (levo), mladi plesalci so se preizkusili v breakdancu

FOTODAMI@N

Cesare Cremonini drevi na odru

Kljub temu, da se je on iz mladeniča spremenil v odraslega moškega, bodo danes športno palačo PalaRubini najbrž preplavile trume mladostnikov, ki želijo v živo poslušati uspešnice iz začetka kariere Cesareja Cremoninija. 35-letni pevec iz Bologne bo v športni palači nastopil drevi ob 21. uri (vstop od 19. ure). Cremonini je bil ustanovitelj skupine Lunapop, ki je obstajala le tri leta, a se je v tako kratkem obdobju zapisala v zgodovino italijanske glasbe. Hočes nočes je zasedba Lunapop zaznamovala konec 90. let prejšnjega stoletja in z edinim izdanim albumom Squerez (in s pesmijo 50 Special) navdušila stotisoče mladostnikov. Album Squerez je celo med desetimi najbolj prodanimi albumi vseh časov v Italiji.

Pevec in duša skupine Cesare Cremonini se je z dokajšnjim uspehom, vključno s svojim zadnjim delom Piu' che Logico, ki zaobjema večji del njegovih uspešnic in daje tudi naslov turneje, nato podal na samostojno pot. Od leta 2002,

ko se je odločil za solo kariero, je izdal pet študijskih albumov, zadnjega lani z naslovom Logico. Čeprav gre za promocijo zadnje plošče, je Cremonini v dosedanjih nastopih - turneje je začel 21. oktobra v Mantovi, tržaški nastop pa je predzadnji, saj bo sklepni, že razprodan koncert v torek v Veroni - veliko pozornost namenil starejšim uspešnicam, medtem ko se le bežno dotakne albuma Logico.

Vstopnice bodo danes naprodaj od 18. ure na blagajnah športne palače: parter (stojišče) 35 evrov, spodnja oštevilčena tribuna 40 evrov, zgornja osrednja oštevilčena tribuna 34 evrov, zgornja neoštevilčena tribuna 32 evrov. (I.F.)

Včerajšnji uvodni dan festivala stripov *Fumetti per gioco* je v športno palačo G. Calza na Čarboli privabilo lepo številko obiskovalcev, ljubitelji mask oziroma t. i. Cosplaya pa bodo na račun prišli danes (odprto od 10. do 20. ure, vstopnina znaša pet evrov; prost vstop za otroke do 12. leta). Festival ponuja različne zabave, zbirke znanih stripov, nove in stare družabne igre, miniature, igrače, barvanje telesa ter glasbene in plesne nastope. Včeraj je bil med gosti tudi avtor Mario Alberti, ki je predstavil delo Tex Frontera (Alberti bo navzoč bo tudi danes od 11. do 13. ure), drevi ob 19. uri bo na sporedu zaključni spektakel Final Fantasy Italian Project z glasbami iz videoiger. Z organizatorji iz društva Trieste diventi gioco sodelujejo tudi partnerji iz Slovenije in Hrvaške.

DOLINA - Ob 400-letnici zgodovinskega dogodka Spomnili so se srditih bojev med habsburško in beneško vojsko

V petek zvečer so v Dolini ob 400. obletnici bitk med habsburško in beneško vojsko priredili spominsko slovesnost z baklado po vasi. V noči med 20. in 21. novembrom 1615 je namreč na Socerb in v Dolino prijezdilo tisoč vojakov beneške vojske, sledili sta obleganji ter boji do jutranjih ur. Benečanom podvig ni uspel, pred umikom pa so zažgali Dolino, v prvi vrsti cerkev in župnijski arhiv. Kakih dvajset ljudi je v petek izpred cerkve sv. Martina na Bercah z baklami krenilo proti vaškemu jedru, pred cerkvijo sv. Urha je bil na vrsti govor univerzitetnega profesorja Fulvia Colomba, na sporedu so bili tudi nastopi dolinskega župnika Mihaela Palfija, predstavnika Srednjeevropskega inštituta za zgodovino Josip Pangerc Marka Manina in drugih predstavnikov krajevne skupnosti. Dogodek sta priredila inštitut Pangerc in SKD Valentin Vodnik v sodelovanju s tržaško škofijo, dolinsko župnijo in Pokrajino Trst.

TREBČE - Spomenik Počastili bodo padle v prvi vojni

GORAZD BAJC

BORUT KLBJAN

V spomin na padle vaščane v prvi svetovni vojni so se tudi v Trebčah odločili, da jim bodo postavili spomenik. Vas je žrtvovala več kot 35 vaščanov, ki so padli na bojiščih oziroma zaradi neposrednih posledic prvega svetovnega konflikta. V čast pokojnih so Trebče prejele tudi spominsko zastavo v barvah cesarstva, ki jo bo ob tej priložnosti restavriral župnijska skupnost. Pred osrednjo slovesnostjo in postavitvijo spomenika, ki bo v začetku decembra, bodo v Ljudskem domu gostili zgodovinarja Gorazda Bajca in Boruta Klabjana, ki poučujeta na slovenskih univerzah. Predavanje z naslovom *Prva svetovna vojna v obeh naših ljudeh* (v organizaciji SKD Primorec in Mladinskega trebenskega krožka) bo v sredo, 25. novembra, ob 20. uri.

Utrinka s petkove spominske slovesnosti v Dolini

FOTODAMIJ@N

STU LEDI - Danes Srečanje Čez tri gore, čez tri dole ...

Tržaška folklorna skupina Stu ledi prireja čezmejno srečanje folklornih, glasbenih in ljudskih pevskih skupin *Čez tri gore, čez tri dole ...* danes, 22. novembra, ob 16. uri v občinskem gledališču Franceta Prešerna v Boljuncu.

Program pravega mednarodnega praznika ljudske kulture bodo oblikovali plesalci in pevke domače Tržaške folklorne skupine Stu ledi (sicer tudi organizatorke celotne prireditve ter gostiteljice), Folklorna skupina Gartrož iz Nove Gorice, glasbena skupina Volk Folk ter ljudska moška pevska skupina Hrušiški fanti.

Večer je torej posvečen ljudskemu plesu, glasbi in petju, ki bodo prav gotovo prikazali delček tiste ljudske kulture, ki se je od vedno pretakala ob meji in preko nje, tudi danes, ki je fizično več ni.

@primorskiD

DEVIN, SESLJAN - 28. in 29. novembra Knjižni festival o prvi svetovni vojni

Devin oz. Sesljan bosta prihodnji konec tedna - v soboto, 28., in v nedeljo, 29. novembra gostila že drugi knjižni festival posvečen prvi svetovni vojni *Duino&Book 2015*, ki ga prireja Skupina Ermada Flavio Vidonis s podporo Občine Devin-Nabrežina.

V Centru za teritorialno promocijo nad Sosljanskim zalivom, ki ga upravlja konzorcij Promotrieste, bodo v okviru pobude zaživela številna srečanja z avtorji, debate in predstavitve knjig posvečenih prvi svetovni vojni oziroma ozemlju, kjer je slednja divjala in orožju, ki so ga takrat uporabljali vojaki. Na Devinskem gradu si bodo obiskovalci lahko ogledali razstavi, ki sta posvečeni 12 Soškimi bitkam (dvorana Rilke) oz. vojnim kapelicam in simbolom miru (foaje kongresnega centra), medtem ko bo avditorij Jadranskega zavoda združenega sveta v nedeljo ob 18. uri gostil koncert ob stoletnici vojne - nastopili bodo pevci domačega Zavoda, zbor Rilke ter zbor sv. Ignacija (vstop je prost). Ob vsem tem pa ne gre spregledati tudi razstavne sejmice knjig posvečenih prvi svetovni vojni.

Če se poglobimo zlasti v obširen dvodnevni program predstavitev v Centru za teritorialno promocijo v Se-

DOLFI WILHELM Hvaležen spomin

Osnovna šola na Opčinah je že več kot 36 let poimenovana po književniku in vsestranskem kulturnem delavcu Francetu Bevku. Zgodba, da je prišlo do uradnega poimenovanja, se je odvijala preko šest let.

V živem spominu mi je ostal večer, bilo je preko 10. ure, ko smo skupina staršev na glavnem tržaškem trgu pričakovali sklep občinskega sveta o predlogu poimenovanja, ki ga je predložil učiteljski zbor šole pred več kot šestimi leti. Ura je že davno odbila deset v noč, ko se je iz mestne palače izmuznil Dolfi Wilhelm, vidno zadovoljen in nasmejan, ter nas seznanil o sprejetju predloga o poimenovanju v celoti.

Dolfi Wilhelm je bil takrat občinski svetnik KPI in lahko mirno trdimo, da je tudi njegova zasluga, da se je zadeva pozitivno iztekla. Treba je pripomniti, da takratno vzdušje v Trstu nam ni bilo kaj prida naklonjeno.

Torči Sosič

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 22. novembra 2015

CILKA

Sonce vzide ob 7.13 in zatone ob 16.29 - Dolžina dneva 9.16 - Luna vzide ob 14.35 in zatone ob 3.48.

Jutri, PONEDELJEK, 23. novembra 2015

KLEMEN

VREME VČERAJ: temperatura zraka 6 stopinj C, zračni tlak 1000,0 mb ustaljen, vlaga 93-odstotna, burja s sunki do 120 km na uro, nebo oblačno s padavinami, morje razgibano, temperatura morja 16 stopinj C.

OKLICI: Zlatko Dervišević in Natasa Kecic, Leonardo Crepaldi in Cristina Scelzo, Fabio Gerin in Marina Antonicelli, Claudio Puja in Valentina Magnani, Manuel de Rota in Susanna Fiorentino, Fabrizio Viscovich in Fiorenza Marenzi, Brian Estibien Torres Montano in Giada Dagnelut.

Lekarne

Danes, 22. novembra 2015

Lekarne odprte
od 8.30 do 13.00

Capo di piazza Mons. Santin 2, Ul. Commerciale 21, Trg Ospedale 8, Milje - Lungomare Venezia 3, Opčine - Proseška ul. 3.

Lekarne odprte
od 13.00 do 16.00

Capo di piazza Mons. Santin 2 - 040 365840, Ul. Commerciale 21 - 040 421121, Milje - Lungomare Venezia 3 - 040 274998, Opčine - Proseška ul. 3 - 040 422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte
od 16.00 do 20.30

Capo di piazza Mons. Santin 2, Ul. Commerciale 21, Trg Ospedale 8, Milje - Lungomare Venezia 3, Opčine - Proseška ul. 3 - 040 422478 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Trg Ospedale 8 - 040 767391.

Od ponedeljka, 23. do nedelje, 29. novembra 2015:

Običajni urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte

tudi od 13.00 do 16.00

Trg Venezia 2 - 040 308248, Naselje Sv. Sergija - Ul. Curiel 7/B - 040 281256, Bazovica - Ul. Gruđen 27 - 040 9221294 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

Lekarne odprte

tudi od 19.30 do 20.30

Trg Venezia 2, Naselje Sv. Sergija - Ul. Curiel 7/B, Ul. Ginnastica 6, Bazovica - Ul. Gruđen 27 - 040 9221294 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in z nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Ginnastica 6 - 040 772148.

www.farmacititrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televisa.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnice: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800-991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Čistilna akcija Jusa Medjevas in SŠKD Timava

Jus Medjevas in SSKD Timava sta v prejšnjih dneh v sodelovanju z vaško skupnostjo Štivan priredila čistilno akcijo okoli štivanske cerkve. Udeleženci so počistili in požagali vejevje, ki se je močno zaraslo ob parkirišču in v ožji okolici cerkve sv. Janeza Krstnika. Med akcijo so počistili tudi prizorišče vsakoletnega svetoivanskega kresa in že pripravili grmado za poletno prireditev. Dela pa se še niso zaključila, saj želijo jusarji in domače prebivalstvo polepšati okolico cerkve in nekatere druge predele vasi. Porodila se je zamisel o postavitvi lesene ograje v okolico cerkve ter slovenskega spomenika za žrtve obeh vojn v parku miru na križišču med državnima cestama 104 in 55 v Štivanu.

V zimskem času nameravajo jusarji organizirati še čistilno akcijo v Medjevsi pri kalu na zahodni strani vasi in na križišču poti, ki iz Medjevsi pelje v Štivan. (IT)

KOROŠKA - Obisk predsednika pokrajine Bocen Arno Kompatscherja

Južnotirolski predsednik solidaren s koroškimi Slovenci

Prvi njegov uradni obisk na Koroškem - V Tinjah predstavitev nove publikacije o manjšinah

CELOVEC – Južna Tirolska je bila že v preteklosti solidarna s koroškimi Slovenci in bo to tudi v prihodnje! To je slovenski manjšini na Koroškem zagotovil tudi novi južnotirolski deželni glavar oz. predsednik avtonomne pokrajine Bocen Arno Kompatscher, ki se je v petek in včeraj mudil uradno na Koroškem. V petek je v Domu prosvete Soliditas v Tinjah sodeloval na predstavitvi publikacije »Manjšina in matična država: Zaščita ali vmešavanje?«, včeraj pa se je prvič uradno sestel s koroškim deželnim glavarjem Petrom Kaiserjem.

Na predstavitvi nove publikacije o manjšinskem vprašanju, na kateri so sodelovali ugledni avstrijski strokovnjaki za ustavno pravo, v publiko pa sta mdr. sedela tudi veleposlanik Slovenije na Dunaju in veleposlanik Avstrije v Ljubljani, je Kompatscher predstavil ureditev avtonomije za Južno Tirolsko v okviru italijanske države. Pri tem se je lotil vseh področij, ki so pomembna za življenje vseh treh v tej deželi živečih narodnih skupnostih – nemško govorečih Južnih Tirolcev, Italijanov in Ladincev. Kompatscher je poudaril, da bi življenje na Južnem Tirolskem bilo brez statuta o avtonomiji zanj »nepredstavljivo«. Glede položaja slovenske manjšine pa je gost iz Južne Tirolske dodal, da se sicer noče vmešavati v manjšinske ureditve v Avstriji, vsekakor pa da je pripravljen se pri pristojnih avstrijskih mestih zavzeti za težnje manjšin, konkretno koroških Slovencev. Tudi Južni Tirolci, čeprav so večina v deželi, so manjšina v Italiji, je še poudaril Kompatscher, ki je v pogovoru z deželnim glavarjem pozdravil odločitev, da bodo v novi ustavi dežele Koroške prvič omenjeni tudi Slovenci.

Glede ustave reforme v Italiji, ki se trenutno pripravlja in je po njegovem mnenju, kar se tiče besedila, na skrajno slabem nivoju, je Kompatscher dejal, da je opazna tendenca k močnemu centralizmu, kar pa je za Južno Tirolsko zaradi statuta o avtonomiji »problematično«. Zato je zanj jasno, da je vsaka predelava v zvezi s statutom o avtonomiji Južne Tirolske možna le s pristankom Južnih Tirolcev in njihovo zaščitnico republike Avstrije.

Na predstavitvi nove publikacije o manjšinskem pravu oz. tematiki, v kateri je prispevek tudi o Južni Tirolski, predvsem pa o Slovencih na Koroškem, je bilo poudarjeno, da se Dom v Tinjah že desetletja vztrajno in vsem političnim združbam navkljub zavzema za dialog med narodoma na Koroškem in v alpsko-jadranskem prostoru. Predvsem politično-zgodovinske izobraževalne serije so poskrbele za več informiranosti in strokovnosti v razpravi o še neizpoljenih pravicah 7. členu Avstrijske državne pogodbe in drugih vprašanih sobivanja. Tako je s pomočjo mednarodno priznanih referentov in osebnosti s področja znanosti, kulture in politike, ki so vedno radi sprejeli vabilo k sodelovanju, uspelo nekaj še zelo razgretemu ozračju na Koroškem vzeti nekaj emocionalnega naboja in ostrine. Izsledki strokovnih predavanj so vedno izšli tudi v knjižni obliki, tudi z namenom, da bi dajali impulze v aktualnem političnem diskurzu.

Tako je na primer februarja lani v Tinjah potekal simpozij o reformi deželne ustave. Pol leta kasneje je izšla tudi publikacija z referati pravnih strokovnjakov, ki naj bi dala stvarne argumente, da bi deželna politika v sklopu reforme deželne ustave v dokument umestila tudi slovensko narodno skupnost. Publikacija so predstavili v sklopu naslednjega tematskega težišča v nizu prireditev serije o

vprašanju položaja nacionalnih manjšin ali narodnih skupnosti.

Takrat so priznani znanstveniki, pravniki in predstavniki političnega življenja ter diplomacije iz Avstrije, Slovenije in Italije preučili pomen matične države za narodno skupnost in kako določila v mednarodnih dokumentih evropske države uveljavljajo v praksi. Sad simpozija je knjiga z naslovom »Manjšina in matična država: Zaščita ali vmešavanje?«, ki so jo predstavili v petek v Tinjah, že prej pa na Dunaju in celo v Bruslju. Simpozij o vlogi matične države pri uveljavitvi manjšinskih pravic je bistveno sooblikoval strokovnjak za mednarodno pravo Gerhard Hafner. Ugotavlja, da imajo matične države pravico, da za svoje manjšine zahtevajo izpolnitev pravic. »Skrb za zaščito narodne skupnosti ni vmešavanje v tuje zadeve«, je pojasnil Hafner.

Ivan Lukan

LPD

Prvič sta se včeraj v Celovcu srečala deželni glavar Koroške Peter Kaiser (desno) in južnotirolski predsednik Arno Kompatscher (levo)

ŠPETER - V četrtek na pobudo Slorija in ISK Razprava o vidni in nevidni slovenščini

ŠPETER - Slovenski raziskovalni inštitut v sodelovanju z Inštitutom za slovensko kulturo – ISK prireja v četrtek, 26. novembra, ob 17.30 uri v dvorani Inštituta za slovenski jezik strokovno razpravo Vidna in nevidna slovenščina na Videmskem. Program predvideva v uvodnem delu predstavitev izsledkov raziskave Jezikovna pokrajina na naseljenem območju slovenske skupnosti v Italiji, za katero bo poskrbela sodelavka Slovenskega raziskovalnega inštituta dr. Maja Mezgec, vodja projekta. Raziskavo je financirala Dežela FJK v okviru razpisa za Pobude posebnega pomena, namenjenih vrednotenju zgodovinske in kulturne dediščine slovenske manjšine. Namen je bil zbrati in analizirati niz empiričnih podatkov o t. i. »jezikovni pokrajini« na območjih Furlanije Julijske krajine, v katerih je uradno priznan zgodovinski obstoj slovenske skupnosti. Raziskave o jezikovni pokrajini obsegajo preučevanje napisov na javnih mestih, kot so napisi na trgovinah, plakati in drugi napisi javne ali zasebne narave. Napisi so namreč ogledalo, iz katerega je razvidna vloga, ki jo imajo jeziki v dotičnem okolju in so odlični pokazatelj družbenih odnosov med jezikovnimi skupnostmi. Natančneje je inštitut z raziskavo skušali ugotoviti stopnjo vidne navzočnosti slovenščine (vključno z narečnimi različicami). Raziskovalno poročilo je dostopno na spletni strani inštituta www.slorig.org.

Sledila bo okrogla miza z naslovom Kako spodbujati vidno navzočnost slovenščine in njenih zvrsti na Videmskem? Pri razpravi bodo sodelovale Luisa Cher za Tersko Dolino, Živa Gruden za Nadiške Doline, Nataša Gliha Komac za Kanalsko Dolino in Luigia Negro za Rezijo. Moderator dogodka bo prof. Roberto Dapit.

NATIVITAS - Danes Na uvodnem koncertu tudi zbor Danica

Nativitas je edinstvena zborovska revija, ki jo prireja deželno združenje zborovskih društev USCI, pri organizaciji pa sodeluje tudi ZSKD. Letošnje, že petnajste, revije se bo udeležilo 130 zborov, ki bodo sooblikovali kar 145 dogodkov. Prvi koncerti bodo na sporedu danes. Ob 18. uri se bo revija pričela tudi v Trstu in sicer v cerkvi Svete Marije Velike, kjer bosta tako maša kot koncert posvečena sveti Ceciliji. Nastopili bodo trije zbori in dve instrumentalni skupini. Ob 20.30 bo cerkev B. V. Marcelliana v Trziču gostila koncert za mir, na katerem bodo nastopili trije zbori in mestna godba. Med njimi bo tudi ženska vokalna skupina Danica z Vrha, ki jo vodi Jana Drassich.

Oddaja Alpe Jadran

TRST - »Skušal sem si predstavljati, kako naše besede plavajo po zraku, pomislil na roje čebel, na številne metulje raznih barv in odtenkov...« Tako se Boris Pahor spominja trenutka, ko mu je sestra leta 1945 sporočila, da so slovenske besede prvič poletele v radijski eter. In ravno z utrinkom pisateljevega duha se je začela slavnost, ki je ovenčala niz dogodkov ob 70-letnici Radia Trst A in 20-letnici slovenskih televizijskih sporedov RAI. Reportaža, ki bo uvedla novembrsko mesečno oddajo Alpe Jadran, postavlja tudi vprašanje o bodočnosti slovenskih radiotelevizijskih kulturnih in informativnih oddaj Rai FJK, z ozirom na konvencijo, na nove tehnološke platforme in možnosti sodelovanja s sosednjimi radiotelevizijskimi hišami.

Da je za Slovenski radiotelevizijski oddelek Rai letošnja sezona praznično obarvana potruje tudi sodelovanje sedeža pri koprodukciji igrano-dokumentarnega film Dobrodob – Roman upornika, v režiji Martina Turka. Tokratna epizoda oddaje Alpe Jadran je namreč v celoti posvečena našemu teritoriju. Sledila bosta tudi prispevek o kraškem robu, kjer se kraška planota prevesi v istrsko pokrajino, ter reportaža o delovanju potapljaške enote tržaških gasilcev. V drugem delu oddaje pa si bomo lahko ogledali slikovito dokumentarno oddajo »Od Ostrovice do Miramara«, o sanjskih gradovih na obrobju Alp. Na sporedu nocoj ob 20.50 na televizijski mreži Rai3bis, v ponovitvi v četrtek, 26. novembra, ob isti uri.

V Kopru okrogla miza Človek v begunskih zgodbah

KOPER - Študentje študijskega programa Medkulturno jezikovno posredovanje na UP FHŠ iz Koprja vabijo **jutri, 23. novembra, ob 17. uri** na sedež UP FHŠ (v predavalnici Burja 1) na okroglo mizo z naslovom »Človek v begunskih zgodbah«. Gostje in razpravljavci bodo člani Alumni UP FHŠ in prostovoljni bolničarji Rdečega križa Slovenije in Civilne zaščite Marko Gavriloski, Boštjan Krapež, Aleš Oven in dr. Matej T. Vatovec, ki bo orisal širši kontekst begunske razprave v Sloveniji. Pogovor bo vodila dr. Neva Čebren. Srečanje je namenjeno pogovoru o problematiki beguncev in našega odzivanja na begunsko krizo.

GRAD STRMOL NA GORENJSKEM - Zaključno srečanje letošnjih prireditev

Dnevi evropske kulturne dediščine

Organizatorji iz vse Slovenije in Trsta podali obračun preko 400 dogodkov na temo »Praznovanja«

GRAD STRMOL - V petek je bilo na gradu Strmol zaključno srečanje organizatorjev letošnjih prireditev ob Dnevih evropske kulturne dediščine (DEKD), ki so potekali po vsej Evropi od 25. septembra do 3. oktobra. Slovenija zaseda v tem okviru pomembno mesto, saj je med najbolj aktivnimi državami na področju ozaveščanja in ohranjanja kulturne dediščine, kar ji priznava tudi Svet Evrope in Evropska unija, saj je v Usmerjalni odbor za DEKD pri Svetu Evrope v Strassbourgu bila imenovala tudi neutrudna slovenska koordinatorka Nataša Gorenc. Srečanja na gradu Strmol se je udeležilo okrog sedemdeset predstavnikov šol, društev, muzejev in drugih organizacij, ki so sodelovale na letošnjih Dnevih. Tržaške šole – ki so uresničile projekt »Kej se držiste tako štemane« - sta zastopala Morana Sossi in Boris Pangerc.

Goste in udeležence je z okusnim trajnim darilcem sprejela vsestranska Nataša Gorenc, ki je tudi vodila srečanje in podala nekaj iztočnic za končni obračun letošnjih predstav na temo »Praznovanja«. Uvodni pozdrav je izrekel direktor Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije Jernej Hudolin, ki je kot dosežek izpostavil, »da je letos za nami četrta stoletja Dnevo v Sloveniji. V 25 letih so se Dnevi razvili v izjemno pomembno in prepoznavno akcijo osveščanja o pomenu dediščine.« Posebno pozornost

je namenil vzgojno izobraževalnim zavodom, za katere je menil, da »so nepogrešljivi partnerji« na Dnevih kulturne dediščine. V poklon tržaškemu gostom pa je naglasil, da je takšni prireditvi, kot je bila v Mavhinjah preteklega 2. oktobra, redkokdaj prisostvoval. Jana Mlakar z Direktorata za kulturno dediščino na Ministrstvu za kulturo Republike Slovenije se je spominjala, kakšno vznemirjenje je vladalo ob pričakovanju, kaj bodo prinesli Dnevi kulturne dediščine, danes pa se pogovarjamo o zgodbi o uspehu. Dnevi so pomembni, ker nenehno spodbujajo zanimanje in skrb za varovanje kulturne dediščine ter vključujejo vse generacije pri dejavnostih za uresničevanje dogodkov.

Glavna koordinatorka Zavoda za varstvo kulturne dediščine Nataša Gorenc je uvedla splošno razpravo z očno komaj minulih Dnevov, ki jih je vsebinsko izpolnilo več kot 400 dogodkov po vsej Sloveniji in v Zamejstvu. Iz poročil, ki jih je prejela od krajevnih koordinatork, izstopajo pozitivne ocene in tehtni predlogi za prihodnje izvedbe. Tudi iz bogate razprave, ki se je razvila v drugem delu srečanja, je izhajalo izporočil pričevalk in pričevalcev, da so Dnevi v polnem razmahu, da stopnjujejo navdušenje in ustvarjalnost sodelujočih in da so dejansko že prerasli v gibanje, ki nezadržno osvaja Slovenijo, ker odločno krepijo

vedenje in zavest o bogastvu, ki ga nudi teritorij, njegova zgodovina, navezanost na navade in običaje, ustvarjalnost na vseh področjih človekovega udejstvovanja, torej ne samo v kulturi, temveč tudi v gospodarstvu, na socialnem, naravovarstvenem in še marsikaterem področju.

K besedi se je priglasil tudi Boris Pangerc, ki je povedal, da je sodelovanje pri Dnevih kulturne dediščine omogočilo učencem in dijakom z Repentabra in Doline, da so del sporeda iz Mavhinj izvedli na sprejemu pri predsedniku Republike Borutu Pahorju 15. septembra letos ob podelitvi visokih odlikovanj Primorskemu dnevniku in študijskim dnevom »Draga«; na kar so bili mladi izvajalci zelo ponosni in se jim je srečanje s predsednikom Pahorjem globoko vtisnilo v zavest.

Pred okusno pogostitvijo so si udeleženci srečanja pod strokovnim vodstvom ogledali še grad Strmol, ki je doživel burno zgodovino, preden je postal protokolarni objekt slovenske vlade in priljubljena točka za petične goste in turistični cilj za navadne obiskovalce plitvih žepov in globoke kulturne zgodovinske zvedavosti.

Prihodnji Dnevi evropske kulturne dediščine bodo od 24. septembra do 1. oktobra 2016 na temo: Dediščina, ki nas obdaja.

DAASH - ISIS

DAASH - Al Dawa al Islamiyyah fi Iraq wah Sham - je arabski prevod ISI-Sa, ki pomeni Islamska država Irak in Sirija. Nastala je z združitvijo številnih fundamentalističnih gibanj, ki so se razvila med iraškimi sunitskimi plemeni. Kot večina ostalih džihadističnih skupin, ki se danes borijo v Siriji, je tudi DAASH otrok Savdske Arabije. V njegovih vrstah se borijo aktivisti in plačanci, ki prihajajo iz najrazličnejših koncev sveta. Oboroženi so z ameriškimi tanki in težkim topništvom, ki so ga bili zasegli iraški vojski.

Rojava

Da bi svoje Kurde obdržala mirne in se lahko osredotočila na ostale upornike, je vlada v Damasku aprila 2011 podelila Kurdom, ki so bili zapisani kot tujci, sirsko državljanstvo, in jim predlagala, da jim prepusti upravni in vojaški nadzor nad ozemljem, kjer živijo. Obljubila jim je celo oborožitev in logistično pomoč proti džihadistom. Čez leto dni je dejansko prišlo do umika sirske vojske in oblast Damaska je na kurdskih območjih nehala obstajati. Tako so Kurdi razširili svoj nadzor nad tremi glavnimi središči na severu države: območje Cizre na vzhodu, bogato s petrolejem in strateško zelo pomembno, ker leži na tromeji Sirija, Irak, Turčija; območje Kobani na sredi v bližini reke Evfrat in območje Efrin na severozahodu. Vojaško so Kurdi zasedli tudi kurdsko četrt v mestu Halab. Tako stanje pa Ankari ni po godu, zanj so sirske Kurdi, zavezniki PKKja, nevaren zgled za Kurde, ki živijo v njeni državi.

Turčija in vojna v Siriji

Turčija, članica NATO zveze, sestavlja skupaj z ZDA, Saudsko Arabijo, Katarjem in še drugimi 20 arabskimi državami, pa tudi Avstralijo, Veliko Britanijo, Francijo, Izraelom in libanonskimi suniti, koalicijo proti Damasku.

Že od samega začetka kriznega stanja, je Turčija oklicala embargo na vsa kurdska območja v Siriji. Od maja 2013 ta embargo spoštujejo tudi iraški Kurdi, ki jih vodi Barzani. Nič čudnega, ne smemo pozabiti, da je bil Barzani v vojni proti Sadamu Huseinu zaveznik ZDA, Izraela in Turčije, in da je danes njegova stranka, v kateri naj bi bili celo infiltrirani izraelski agenti, pod močnim turškim vplivom. V preteklosti je prišlo med Barzanijevimi pešmergami (borci) in sirske kurdske gverilce celo do spopadov.

Tako se dogaja, da tovornjaki s hrano namenjeni v Rojavo, čakajo na meji, ker jim Turčija ne dovoli, da bi vstopili v Sirijo. Dovoljuje pa, da bojevniki ISISA uporabljajo njeno ozemlje za organizacijo napadov na sirske Kurde. Slednji so v številnih dokumentih obtožili ZDA, Izrael in Turčijo, da stojijo za temi napadi, in zapisali, da so ZDA, Saudska Arabija, Turčija in Pakistan izpustili džihadiste iz svojih zaporov in jih preko turškega ozemlja odposlali v Sirijo, da se borijo proti oblasti v Damasku in sirske Kurdom.

Tudi kurdske ženske so se aktivno vključile v obrambo mesta Kobani; spodaj kurdski shod z zastavami s portretom Abdulaha Ocalana

KATJA KJUJDER

SIRIJA - V ozadju vojne tudi dolgoletni boj pogumne manjšine

Kurdi v Rojavu

KATJA KJUJDER

Kurdske organizacije

Poleti 2012 so različne kurdske organizacije, med katerimi sta najpomembnejša Kurdski Narodni Svet Sirije in Partija demokratične enotnosti - PYD, zarisale skupno pot glede zaščite ljudstva. Ustanovljena je bila Kurdska narodna skupščina za Sirijo, v kateri je poleg PYD še 15 manjših partij. Na mednarodni ravni pa je bil organiziran Kurdski Visoki Svet, v katerem sodelujejo tudi iraški in turški Kurdi.

PYD, najpomembnejša kurdska stranka v Siriji, je zaveznik PKKja oziroma njena sirska veja. Je narodnostna stranka z marksistično-leninistično usmeritvijo, ki priznava Abdulaha Ocalana za vodjo. Na prvem mestu njenega programa je izobraževanje v kurdskem jeziku, emancipacija in aktivna udeležba žensk v javnem življenju ter obramba laičnosti države.

»Nihče vam ne bo daroval pravic, zanje se bo potrebno boriti«

Stavek je izrekel Abdullah Ocalan. Njegove slike v Rojavi visijo vsepovsod. Od leta 2005 je PKK v Severnem Kurdistanu, po zgledu zapatističnih upornikov v Chiapasu, oklical enostransko prekinitve ognja s turško državo in na območju, ki ga nadzoruje, začel razvijati nove poglede na družbenopolitično organizacijo. Zavzema se za ustanovitev samoupravnih skupnosti, ki bi se razvijale po načelu neposredne demokracije in bile med sabo združene ne glede na obstoječe državne meje, za katere se upa, da bodo s časom čedalje bolj izgubljale

na pomenu. Ocalan je za ta sistem predlagal ime »demokratična konfederacija«.

Sirska kurdska tretja pot demokratična samouprava

V Rojavu je v teku prava družbena revolucija. Novembra 2013 so Kurdi na severovzhodu, ki ga vojna ni oplazila, oklicali začasno avtonomno oblast, ki v Siriji predstavlja »tretjo pot« med arabskim nacionalizmom stranke BAAS in verskim fundamentalizmom, ki ga predstavljajo skupine islamske opozicije. Zanj je značilna demokratična samouprava, v kateri sodelujejo vse narodne in verske manjšine, ki živijo v Rojavu, to so Arabci, Asirci, Armenci, druzi, muslimani, kristjani, jezidi in ostali.

Največjo moč odločanja imajo ljudske skupščine. Institucionalno vodstvo predstavljata vedno dve osebi: moški in ženska, da bi ne bila zanemarjena enakost med spoloma in da bi se ne oblast osredotočila v rokah ene same osebe. Sistem ljudske samouprave slovi na rajonskih skupščinah, ki jih sestavlja več sto družin, v katerih lahko vsakdo sodeluje. Ustanovljeni so bili odbori, v katerih se mora strogo spoštovati etnično ravnovesje. V vsaki občinski oblasti so tri najpomembnejše funkcije poverjene Kurdu, Arabcu in Asircu ali armenskemu kristjanu in vsaj eden izmed teh mora biti ženska.

Temelj gospodarstva so v Rojavu združbe in ljudi je potrebno v tem duhu vzgajati in izobraževati. Vsa državna las-

tnina je bila spremenjena v zadrage, ki jih vodijo delavci. Čeprav je danes v Rojavu kar 70 odsto sredstev namenjenih za vojne potrebe, domače gospodarstvo utegne kriti najnujnejše potrebe vsega prebivalstva. Ne smemo pozabiti, da je Rojava pod turškim embargom: od svojega sosedja na severu ne sme ne uvažati ne izvažati. Cizre s svojimi številnimi vrtnimi stolpi je bil v preteklosti glavni vir sirskega petroleja. Vendar režim v Damasku je poskrbel, da na kurdskem območju ni bilo rafinerij, te je režim gradil na drugih koncih države. Sedaj pa so Kurdi poskrbeli za dve, ki oskrbujeta generatorje na tem koncu Rojave.

Sirske Kurdi si prizadevajo, da bi v znamenju strpnosti in sodelovanja zgradili temelje nove družbe. Doseči to na tem koščku zemlje, ki je vseskozi videl le zatiranje in fanatizem, pa ni lahka naloga.

Kobani

Novice o sirske Kurdi so začele polniti časopise v glavnem od srede septembra lanskega leta, ko je mesto Kobani (v arabščini Ain-El-Arab) na severu države, v bližini meje s Turčijo, prišlo pod udar ISISA. Mesto, ki se je iz dneva v dan spreminjalo v kupe razvalin, je zapustilo 200 tisoč ljudi in se zateklo v begunska taborišča na meji s Turčijo. Skoraj pet mesecev so ga kurdske borci hrabro branili, vse do nedavnega, ko je namesto črne Isisove zastave zaplapolala nad ruševinami »kurdskega Stalingrada«, kot je nekdo označil Kobani, kurdska zastava z zvezdo.

Ameriška bombardiranja

Po poročanju na Zahodu dobimo vtis, da se proti zloglasnemu ISISU borijo le Kurdi, tako sirske kot iraške, s »svojimi zavezniki Američani«. V zvezi s slednjimi pa je treba povedati sledeče: ZDA, Velika Britanija in Francija so se sklicevale na dejstvo, da je sirska oblast kršila mednarodne sporazume, ki prepovedujejo uporabo kemičnega orožja proti civilnemu prebivalstvu. Kakorkoli že pa ti sporazumi ne predvidevajo uporabe vojaške sile proti kršiteljem. ZDA, Velika Britanija in Francija se ne morejo sklicevati niti na pravico samobrambe, saj Damask ne ogroža nobene od teh držav. Pa tudi ZDA, Velika Britanija in Francija se ne morejo sklicevati na pravico, ki jim jo daje NATO, da bi napadle državo, ki grozi članici te organizacije. Sirija ne grozi prav nobeni. Napad na neko državo je možen sa-

mo, če ga odobri Varnostni svet OZN. Torej ameriška bombardiranja so povsem nelegitima in grobo kršijo temeljne mednarodne sporazume.

Kar pa se tiče Isisa, zgleda, da je Varnostni svet Združenih narodov prav predčerašnjim po terorističnih napadih v Parizu soglasno potrdil francoski predlog resolucije, ki poziva države članice ZN, naj sprejmejo vse potrebne in zakonite ukrepe proti Islamski državi (IS) in Fronti al Nusra.

Sirska vojska

Skorajda ni novic o težkih bojih, ki jih že več kot tri leta bije sirska vojska z najrazličnejšimi džihadističnimi formacijami in ISISu samem. Sirskega predsednika Asada, ki ge je Zahod ožigosal za krutega diktatorja, podpirajo, kot smo že povedali, Rusija, Iran in šiitski Hezbollahi in dejansko so to s Sirijo vred tudi edine države, ki se dan za dnem tako politično kot vojaško borijo proti islamskemu terorizmu. Naš Zahod pa si z eno roko briše solzo žalosti zaradi mrtvih, ki jih povzročata islamski terorizem pri nas doma, z drugo pa oborožuje in vežba velik del islamskih skrajnežev, ki jih imenuje »zmerna opozicija«, pri tem pa mu ni mar, da številni med njimi bodo prav kmalu z orožjem in denarjem, ki jim ga zagotavlja koalicija proti ISISu, ojačili prav njegove vrste.

Sirija je do danes pokopala 200 tisoč svojih sinov in hčera, več kot 3 milijone je beguncev, mnogo mest je razdejanih, polja opuščena. Vojne ni konec. V njej se prepletajo tako narodnostni problemi (Kurdi-Arabci) kot verski (suniti-suniti, šiiti-suniti in ostale veroizpovedi), gospodarski (kapitalizem-islamski socializem), nad vsem tem pa bdijo, kot upravljavci lutk, ki so na prizorišču nevidni, zunanji interesi oziroma neoliberalizem razvitih držav, ki strmi za tem, da pobere vse kar je koristnega, za sabo pa pušča razdejavanje in razprtije, ki še dolgo, zelo dolgo, jih ne bo moč pozdraviti.

Moj Kamišli in njegovi Kurdi

Na sirske Kurdistan me veže prijazen spomin na zimo leta 2002. Bila je že noč, ko sem se v avtobusu vozila proti mestecu Kamišli. Malo pred pristankom na postaji sta se mi približala fant in punca, brat in sestra, in me vprašala, če žem vem, kje bom v mestu prespala. Nisem vedela. Takoj sta se ponudila, da lahko prespim pri njiju. Ponudbo sem sprejela in bila vesela, da me je doletela taka prilžnost. Kaj bi bilo pravzaprav potovanja brez pristnega stika z domačini? Odkorakali smo po temačni ulici prav do njenega konca, kjer se je luknjičast asfalt spremenil v blatne luže, mestne hiše pa so prepustile prostor podeželju. Tu pa tam se je v daljavi svetiljala blede luč. Obstali smo pred visoko ograjo. Fant je odprl škripajoča vrata in me povabil na dvorišče. Vstopili smo v betonsko, enonadstropno hišico. V dnevni sobi nas je pričakala številna družina. Od bolehnega novorojenčka z velikimi, prestrašenimi očmi do dedka, vse je zrla vame. Dosti se nismo pogovarjali. Nepoznavanje skupnega jezika je otežkočalo komunikacijo. Ampak ni potrebno besed, da človek začuti tesnobo revščine in otožnost, ki je zijala iz pogledov mojih gostiteljev. Noč sem z ostalimi družinskimi člani prespala na rdeči preprogi v dnevi sobi, saj drugih prostorov v hiši skorajda ni bilo, še stranišče je bilo na dvorišču. V zgodnjih jutranjih urah je mlada mamica šla v službo, bila je učiteljica v arabski šoli, kurdske ni bilo. Po zajtrku sem prijazno družino zapustila. V meglenem jutru se je razkrila vsa beda okolice: hišice z visokimi ograjami prekritimi s strganimi odejami, so tu pa tam stale sredi blatnega polja, ki so ga prekrivali kupi smeti. Mrzla noč v vlažni, neogrevani hišici ni pregnala topline in gostoljubja njenih stanovancev. Hranim ju v spominu, kot najdragocenejši zaklad, ki mi ga je ponudila dežela imenovana Rojava.

PRIMORCI BEREMO - Visoka udeležba tržaških bralcev

V šestih mesecih prebrali kar 1076 del slovenskih avtorjev

SEŽANA - »Pobuda Primorci beremo te med drugim spodbuja, da bereš knjige, po katerih bi drugače ne segel ali za katere sploh ne bi vedel, da so izšle. Tako sem v teh letih spoznala nekaj novejših slovenskih književnih produkcij, hkrati pa sem ponovno vzela v roke nekatere klasike.«

»Dokler se nisem pridružila tej pobudi, sem gojila nekakšen odpor do sodobnih slovenskih avtorjev, potem pa sem odkrila knjige, ki so bile zame pravo presenečenje.«

Tako sta se izrazili bralki, ki že več let prebirata knjige, ki jih ponujajo v branje primorski knjižničarji. Pred šestimi leti sta k pobudi Primorci beremo pristopili tudi tržaška Narodna in študijska knjižnica in njena goriška podružnica, Knjižnica D. Feigla, potem pa so se jima pridružile še Občinska knjižnica Zgonik, Knjižnica Pinka Tomažiča in tovarišev z Opčin ter letos še Knjižnica Borisa Pahorja s Proseka. Krog bralcev se torej iz leta v leto širi, okrepilo pa se je tudi sodelovanje med knjižnicami našega prostora. Zanimiv je podatek, da je leta 2010 prebralo vsaj šest knjig iz predvidenega seznama 20 Tržačanov in 13 Goričanov, letos pa je število na Tržaškem naraslo na 87 (53 v Trstu, 16 na Opčinah, 11 v Saležu in 7 na Proseku) ter 19 v Gorici. Še bolj zgovorno je število prebranih knjig: naši bralci so v šestih mesecih prebrali 1076 del slovenskih avtorjev, v vseh primorskih knjižnicah pa je akcija pritegnila 887 bralcev in bralk, ki so skupaj prebrali 7.602 knjig.

Ob vsaki izposoji so bralci prejeli knjižni znak, ki so ga vrnil skupaj s knjigo. Vanj so zapisali svojo oceno,

Milena Miklavčič med zaključno prireditvijo v sežanski knjižnici FOTODAMU@N

v večini primerov pa so se potrudili in dodali tudi kratko misel o prebranem, kar dokazuje, da so brali pozorno in kritično. Izkazalo se je, da so bralci s Tržaškega in Goriškega precej pozorni na jezik in da jih je v nekaterih primerih motila pretirana uporaba slenga in žargona ali pa jezikovna površnost. Pri nas so bili med najbolj brani nima Paljkova *Kaj sploh počnem tukaj*, Jančarjeva *Maj, november*, Jakominova *Od petrolejke do iPada*, Bitenčeva *Nona*, Ferkova *Cesar je vojsko odpustal*, Mazzinijeva *Samo smeh nas lahko reši*, Šinigojeva *Iskanje Eve*, Rozmanova *Izbrane rozine v akciji* ter Miklavčičina *Ogenj rit in kače niso za igrače*. Prav slednji sta tržaška in sežanska knjižnica posvetili zaključni večer, ki je v petek potekal v prostorih Kosovelove knjižnice. Lani je bila namreč zaključna prireditev v Narod-

nem domu v Trstu, tokrat pa so bili gostitelji Sežančani. Zbralo se je lepo število poslušalcev, ki so prisluhnili pripovedi avtorice Milene Miklavčič, ki jim spregovorila o svoji knjigi, v kateri je zbrala vrsto zgodb o spolnem življenju naših prednikov in prednic predvsem v prvi polovici preteklega stoletja. Zgodbe odkrito in brez zadržkov spregovorijo o spolnosti, o odnosih med spoloma ter o ženskah, ki so bile žrtve, objekt moškega zadovoljevanja, a so se s svojo iznajdljivostjo tudi upirale. Pretresljive pripovedi odstirajo pogled v intimo in prevladujoče družbene vrednote, ki so močno zastopljale ženske in otroke.

Ob koncu so najuspešnejši bralci prejeli priznanje in knjižni dar skupaj z vabilom, da bi še naprej segali po knjigah slovenskih piscev in da bi tudi sami pomagali širiti krog bralcev.

LJUBLJANA - Zaključil se je 26. Liffe

Slavila Ovna in Družinski film

Prizori iz islandskega filma *Ovna* (zgoraj) in slovenskega *Družinskega* filma, ki je tačas na ogled tudi na turinskem filmskem festivalu

LJUBLJANA - Na 26. ljubljanskem mednarodnem filmskem festivalu Liffe je nagrada vodomec, ki jo podeljujejo v sekciji Perspektive, pripadla islandskemu filmu *Ovna* v režiji Grimurja Hakonarsona. Nagrado FIPRESCI svetovnega združenja filmskih kritikov in novinarjev pa je prejel drugi celovečerec slovenskega režiserja Olma Omerzuja *Družinski film*. Občinstvo je preprical film *Druga mama* režiserke Anna Muylaert, ki je prejel nagrado zmaj.

Film *Ovna* si je nagrado prislužil za dramaturško prepričljivo in dosledno izpeljano režijo močne, čustvene zgodbe o sve-

tu, ki potrebuje več razumevanja, dialoga in navsezadnje tudi ljubezni, je v obrazložitvi zapisala žirija, ki so jo sestavljali Zvonimir Jurić, Marko Naberšnik in Srđan Vuletić. Film pripoveduje o bratih Gummiju in Kid-diju, ki v odročni dolini na Islandiji skrbita za svojo čredo plemenskih ovac. A čeprav si možakarja delita tako polklic kot zemljo, med seboj ne govorita že 40 let. Ko Kiddijevo čredo prizadene smrtonosna bolezen, oblasti odredijo odstrel vseh ovc v dolini. Vendar se brata ne predata, ampak poskušata vsak izmed njih odgnati težave, kakor to najbolje zna.

Posebno omembo pa je žirija namenila filmu *Projekt stoletja*, ki ga je režiral Carlos M. Quintela. Označila ga je kot izjemno izviren eksperimentalni film, ki pod vprašaj postavlja utopijo, imenovano socializem.

Omerzujev *Družinski film* je žirija za nagrado FIPRESCI, ki so jo sestavljali Margarita Chapatte, Eithne Mary O'Neill in Tina Poglajen, označila kot mojstrsko zasnovano in pretanjeno družinsko dramo o vrzeli med videzom in resničnostjo, film, v katerem presenetni odlična igra hišnega ljubljjenčka. *Družinski film* gledalca popelje v skrivnosti navidez povsem vsakdanje družine, ki jo načeta nepričakovana dogodka. Mož in žena s psom odideta na križarjenje, njuna najstniška otroka pa ostaneta sama doma, kjer končno lahko uživata svobodo brez starševskega nadzora. Potem se nekega dne starša prenehata oglašati z drugega konca sveta. Njun pes se je, kot kaže, rešil, a se na samotnem otoku bori za preživetje.

Nagrada za najboljši kratki film je pripadla filmu *Piknik* režiserja Jureta Pavlovića. V portretu družbe, ki še ni poravnala računov s preteklostjo, v kateri primanjkuje sočutja in človečnosti, avtor z navidez preprosto zgodbo o očetu in sinu izriše podoben upanja na boljši jutri. V le 13 minutah z minimalističnim pristopom in precizno režijsko vizijo ustvari izjemno lep in čustven film, ki ga dodatno požlahtni odlična igra protagonistov, še posebno najmlajšega od njih, je v utemeljitvi zapisala žirija.

Žirija, ki so jo sestavljali Anja Kučko Braun, Bojana Bregar, Milan Milosavljević, je namenila še posebni omembi dvema kratkima filmoma. Film *Disciplina*, ki ga je režiral Christophe M. Saber, je označila za simpatično komedijo zmešnjav, ki prepriča z mojstrsko montažo. Lahkotnost, s katero obravnava problematiko, kot sta ksenofobija in politična korektnost, filma ne pahne v banalnost, temveč nam skozi otroške oči ponudi bistroumen uvid v kaos sodobnega sveta. *Vsaj puške nam še ostanejo*, režijo podpisujeta Caroline Poggi in Jonathan Vinel, pa je po prepričanju žirije elegantna in izjemno močna pripoved o prijateljstvu in moškosti. (STA)

FESTIVAL TRIESTE PRIMA - Hazarfen Ensemble iz Istanbula

Turški glasbeni svet

TRST - Od vedno razpeta med Evropo in Azijo je Turčija razvijala svojo kulturo dokaj odmaknjena od umetniških tokov naše celine, res pa je, da je evrocentričen kriv njenega obrobne položaja, zato smo bili zelo radovedni slišati, kaj se dogaja na področju klasične glasbe: to radovednost nam je vsaj delno potešil Hazarfen Ensemble iz Istanbula, ki ga je Corrado Rojac, umetniški vodja mednarodnih srečanj s sodobno glasbo Trieste Prima, po-

vabil na letošnji festival. Razen prve skladbe na programu, ki jo je spisal Mehmed Nemutlu, so vse ostale nosile zanimiv vzhodnjaški pečat. Vodnjak sloves - Ayriликcesme - bi bil lahko nastal kjerkoli v Evropi, saj je imel vse poteze tiste struje sodobne glasbe, ki raje prikrija kot nakazuje svoj pomen. Violinist Ozcan Ulucan, čelist Ozan Evrim Tunca in pianistka Müge Zehra Hendekli so se izkazali kot odlični trio, ki zna iz vsake partiture izluščiti sporočilnost, to pa so

še lepše dokazali v naslednjih skladbah: Ilhan Usmanbas, ki je spisal *Glasbo za čelo*, je dokazal, da ljubi zvok in ekspresivnost glasbila, ki je v rokah Oyana Evrima Tunce zazvenelo naravnost očarljivo, nato je svoje sposobnosti razkril violinist Ozcan Ulucan, zelo temperamenten interpret, ki je zelo lepo poudaril etnično komponento dveh skladb - Sedem etud Olivierja Messiaena, ki jih je predelal Orun Nurcan, in ognjeviti Horon! za violino, ki ga je komponiral Ozkan Manav. Manav je bil tudi avtor skladbe za trio z naslovom *Kar zemlja šepeta* - Topragin Fisildadigi, v kateri so se zvoki prepariranega klavirja zelo domiselno pretakali in zlivali z godali. Čelist je ponovno dokazal svojo izstopajočo muzikalnost v skladbi *Tracing*, ki jo je spisal Kamran Ince: tu je bila klavirska spremljava včasih nekoliko preglasna, koordinacija med interpretoma pa vsekakor odlična.

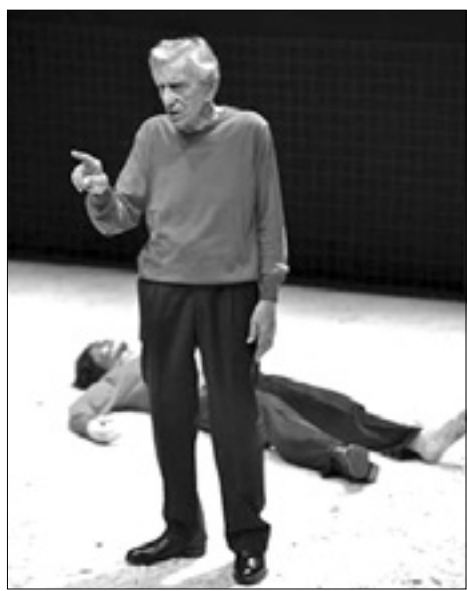
Yigit Ozatalay, rojen leta 1985, je bil najmlajši med skladatelji, ki smo jih poslušali: tudi on je z živahno ustvarjalno fantazijo spretno spojil tradicionalne elemente turške ljudske glasbe z avantgardnimi prijemi v skladbi *Kot viseči oblak*, čigar zasnova se opira na turško ljudsko pesem, postane pa skoraj nerazpoznavna v nenehnem sosedstvu domislic, tudi tu s prepariranim klavirjem in obema godalcema, ki sta se zelo prepričljivo poglobila v partituro. Tehnični, predvsem pa interpretativni nivo turškega tria je presegel vsa naša pričakovanja, kar je občutilo tudi občinstvo, ki je goste zasulo z aplavzi.

Naslednji koncert (30. novembra ob 18. uri v avditoriju Revoltella) bo v celoti posvečen pokojnemu ustanovitelju festivala Giampaolu Coralu.

Katja Kralj

V gledališče Rossetti se jutri vrača Roberto Herlitzka

TRST - Strašansko mlada mladost - *Una giovinezza enormemente giovane* je naslov gledališki uspešnici, v kateri nastopa starosta italijanskih igralcev Roberto Herlitzka. Predstava je leta 2013 nastala v produkciji Stalnega gledališča FJK in v režiji takratnega umetniškega vodje Antonia Calende. V središču monologa, ki je leta 2013 dosegel velik uspeh na čedajškem Mittelfestu, so številni vidiki življenja in dela Pier Paola Pasolinija. In ravno v sklopu dogodkov, ki jih deželno stalno gledališče posveča obletnici smrti furlanskega pesnika in režiserja, bo jutri ob 20.30 na sporedu izredna ponovitev posrečenega monologa. Še prej (ob 19. uri) bodo v dvorani Bartoli odprli fotografsko razstavo *I funerali di Casarsa* - 22 fotografij, ki jih je na Pasolinijevem pogrebu posnel tržaški fotograf in novinar Claudio Ernè.

SSG - Danes Vabilo na glasbeno matinejo

TRST - V foaje balkona Kulturnega doma se danes vračajo nedeljske glasbene matinee, ki jih skupaj prirejata Glasbena matica in Slovensko stalno

MARKO FERİ

GIOVANNI MAREGINI

gledališče. Ob 11. uri bosta tu zaigrala priložnostno združena solista, flavtist Giovanni Maregini in tržaški kitarist Marko Feri. Program matineje ponuja skladbe evropskih avtorjev prejšnjega stoletja: od Francoza Ibertha, mimo Španca Rodriga, do Tržačana Pavleta Merkuja. Vstopnina znaša pet oziroma sedem evrov.

GORICA - Kljub krizi je spretnih delavcev in obrtnikov vse manj

»Strugar, tesar, pek bo takoj našel delo«

Stanje ni dramatično, vendar ni niti rožnato. O zaposlitvenih možnostih na področju obrtništva ter v malih in srednjih podjetjih na Goriškem smo se pogovorili s predsednikom goriške zveze Confartigianato **Arianom Medeotom** in pa s predsednikom goriške konfederacije obrtnikov ter malih in srednjih podjetij **CNA Maurizioom Melettijem**.

»Letošnji podatki kažejo na stagnacijo v primerjavi s preteklostjo. Na Goriškem beležimo določen porast števila zaposlenih in novih podjetij, težko pa je opisati trenutni trend kot nekaj pozitivnega. Zavajajo nas negativne številke iz prejšnjih let, tako da se nam tudi minimalen porast zdi spodbuden. Zavedati se moramo, da je predkrizna raven še vedno zelo dolga.« pravi Maurizio Meletti. Po njegovih besedah je reforma trga dela, znana kot *Jobs Act*, prispevala k nekaterim novim zaposlitvam, tako majhna odstotna rast pa sploh ne more prikrivati posledic krize, ki jo še vedno doživljamo. »Poleg tega večkrat govorimo o odprtju novih podjetij, ki so pa večkrat le začasna, saj jih ustanavljajo ljudje, ki nimajo stalnega prebivališča v naših krajih, tako da jih ne smemo upoštevati. Mirne duše pa lahko potrdim, da je gradbeništvo še vedno v primežu izredno hude krize. Leta 2005 smo začeli zbirati podatke o aktivnih podjetjih v tem sektorju in letos smo zabeležili najnižje število doslej. Na Goriškem je danes le 224 gradbenih podjetij, medtem ko jih je bilo pred desetimi leti približno dvakrat toliko,« navaja Meletti.

Če v gradbeništvo še naprej upadajo prihodki, nekatera druga področja beležijo nekoliko bolj spodbudne podatke. »Na Goriškem uspevajo kmetijstvo in na splošno stroke, ki so vezane na prehrano, čeprav gre v tem sektorju za zelo majhna podjetja. Tudi obrtniki ne preživljajo lahkega obdobja, saj so žrtve previsoke obdavčitve, slovenska konkurenca pa je prav zaradi tega zanje prehuda. Kriza je marsikoga prizadela; kljub temu veliko podjetnikov še vedno vztraja, saj vsi upamo, da se bodo stvari zasukale na bolje,« razlaga Maurizio Meletti. Zmerno optimist je predsednik goriške zveze Confartigianato **Ariano Medeot**. »Pogosto govorimo o mladinski brezposelnosti, mladim pa zagotavljam, da lahko v nekaterih sektorjih najdejo zaposlitev že jutri zjutraj. Mislim predvsem na strugarje, orodjarje, rezkalce, tesarje, varilce, tudi na peke. Pri teh poklicih smo pričrta pomanjkanje delovne sile, s številnimi upokojitvami pa izgubljammo veliko izkušenj in znanja,« poudarja Ariano Medeot in priznava, da imajo danes mladi vse manj možnosti za usvajanje primernih kompetenc in ročnih spretnosti. »V devetdesetih letih prejšnjega stoletja so podjetja veliko več vlagala v usposabljanje mladih vajencev. Zaradi ekonomske krize si zdaj tega ne morejo več privoščiti, tako da je znanja in spretnih delavcev vse manj. Več delovne prakse bi morali nuditi tako v šoli kot v podjetjih, v to bi morala država investirati več denarja. Sicer bi se morali tudi mladi približati obrtniškim poklicem, saj je v zadnjih letih prevladal občutek, da gre za službe B-kategorije, marsikdo pa si noče »umazati rok,« dodaja predsednik zveze Confartigianato, ki ima svoj recept proti krizi v gradbeništvo. »Brezposelni naj se specializirajo za poklic restavratorja, saj se vse več zasebnikov odloča za obnovo starejših stavb, tako da vlada precejšnje zanimanje za tovrstne delavce,« pravi Medeot.

Kaj pa svetujeta sogovornika mladim, ki bi se radi približali svetu dela na

omenjenih področjih? »Mladi obrtniki morajo biti ponižni. Ko vstopajo v svet dela, morajo najprej opazovati starejše in bolj izkušene mojstre, sami pa morajo poskrbeti, da osvojeno znanje integrirajo z novejšimi tehnologijami in modernimi pristopi. Tega je žal dandanes premalo, saj številni mladi mislijo, da imajo v mezin-

cu več od tistih, po katerih bi se morali zgledovati,« pravi Medeot. Za mlade, ki bi želeli odpreti svoje podjetje, pa ima Meletti enostaven nasvet. »Zaupati morajo v svoje sposobnosti. Verjeti morajo v to, kar delajo, saj je poslovanje v današnjem svetu vse prej kot enostavna stvar; brez zaupanja vase ne bodo uspeli.« (av)

Strugar pri delu

NOVA GORICA Delodajalci danes iščejo predvsem ...

Na Novogoriškem delodajalci iščejo predvsem delavce v predelovalnih dejavnostih, v gradbeništvo in gostinstvu. Zanimiv je tudi seznam poklicev, za katere delodajalci na Novogoriškem ne najdejo ustreznih delavcev: med najbolj iskanimi so vozniki težkih tovornjakov, varilci, inženirji strojništva in operaterji na računalniško numerično vodenih (CNC) obdelovalnih strojih. Primanjkuje še kovinarjev, mehanikov, orodjarjev, vrhunskih kuharjev, komercialnih zastopnikov za prodajo, učiteljev glasbe v glasbenih šolah, zdravnikov, defektologov in računovodij. Med brezposelnimi iskanci zaposlitve pa čedalje bolj narašča delež visoko izobraženih. Službo najtežje najdejo visoko izobraženi kadri družboslovnih smeri. Na novogoriškem zavodu za zaposlovanje sodelujejo z izobraževalnimi institucijami z namenom, da se osebe, ki iščejo zaposlitev, dodatno usposobijo, da zadostujejo potrebam trga dela in pridobijo tista znanja, ki jim še manjkajo. (km)

MAKS FABIANI V Goricah vrhunec jubilejnih pobud

Fabianijevo leto se nagiba h koncu, do sredine decembra pa se bo zvrstil niz pobud, ki predstavljajo vrhunec dogajanja ob 150-letnici arhitektovega rojstva. Med temi izstopa dvojezična predstava *Fabiani - Umetnost bivanja / L'arte del vivere*, ki bo prikazana v osrednjih mestnih gledališčih Gorice in Nove Gorice.

Potem ko so se Maksa Fabianija od januarja dalje na najrazličnejše načine spomnili tako v Ljubljani kot na Dunaju, bodo arhitekta počastili tudi v obeh Goricah. Dejavnosti v okviru čezmejnega projekta *Fabianijevo leto 2015* bodo jutri predstavili v novogoriškem gledališču. Predstavnike medijskih hiš bodo nagovorili župana Nove Gorice in Gorice, Matej Arčon in Ettore Romoli, načelnica oddelka za okolje, prostor in javno infrastrukturo pri novogoriški mestni občini Aleksandra Torbica, vršilka dolžnosti direktorja Slovenskega narodnega gledališča Nova Gorica Neda Rusjan Bric, ki je obenem avtorica in režiserka predstave *Fabiani - Umetnost bivanja / L'arte del vivere*, ter deželni tajnik Slovenske kulturno gospodarske zveze Livio Semolič.

Novogoriška premiera predstave, ki je koprodukcija SNG Nova Gorica, združenja a.Artisti Associati iz Gorice in glasbene akademije Napolis iz Pordenona, bo v **četrtek, 26. novembra**, goriška premiera pa v mestnem teatru

Maks Fabiani

Verdi v **četrtek, 17. decembra**. Pred tem bodo predvidoma v **četrtek, 10. decembra** - datum morajo sicer še potrditi -, odprli razstavo fotografij, ki bodo krasile okna Trgovskega doma v Gorici. Dan kasneje, 11. decembra, bodo v Novi Gorici odprli razstavo *Fabianijevo delo na Goriškem po prvi svetovni vojni*. V decembru bo v prostorih Trgovskega doma potekala predstava posebne številke revije *Razpotja*, ki jo izdaja Društvo humanistov Goriške in bo v celoti posvečena Maksu Fabianiju. Eden izmed goriških vrhuncev dogajanja bo v **četrtek, 17. decembra**, ko bodo odkrili Fabianijev doprni kip. Izdelali so ga dijaki umetnostnega liceja iz Gorice, ki je poimenovan po Fabianiju, in bo nameščen v Ljudski vrt na Verdijevem korzu, v neposredno bližino Trgovskega doma. Odkritju kipa bo sledila že napovedana predstava *Fabiani - Umetnost bivanja / L'arte del vivere* v gledališču Verdi. Ob vsem navedenem bo izšla tudi dvojezična zbiranka o Fabianijevi Goriški, ki bo omogočala obiskovalcem, da v našem okolju odkrivajo zapuščino velikega arhitekta. (av)

Zaseženi pasji mladiči sedaj čakajo na posvojitev

Finančni stražniki iz goriškega pokrajinskega poveljstva so minulo nedeljo na avtocesti A34 v neposredni bližini nekdanjega mednarodnega mejnega prehoda pri Štandrežu zasegli 29 kužkov različnih pasem, ki sta jih dva moška iz Abrucev na nezakonit način uvozila v Italijo iz Madžarske. Psički, med katerimi so bili en ameriški stafforshire terrier, en maltežan, šest čivav, štirje nemški jazbečarji, sedem italijanskih špicev, en koker španjel, šest bull terrierov in pet angleških buldogov, so bili zaprti v prtijažniku in v dveh kletkah na zadnjem sedežu avtomobila tipa Fiat Punto; bili so brez hrane in vode. Živinozdravnik goriškega zdravstvenega podjetja je ugotovil, da so kužki stari le osem tednov, kar pomeni, da so jih prehitro ločili od mater.

Goriški finančni stražniki so vozniaka in potnika avtomobila kazensko ovadili zaradi mučenja živali; eden izmed njiju je bil v preteklosti že obravnavan zaradi podobnega dogodka. Pasje mladičke so odpeljali v zavetišče za male živali; kdor bi jih rad posvojil, naj do 26. novembra piše na naslov elektronske pošte go103.protocollo@gdf.it. V sporočilu naj napiše svojo telefonsko številko in naj pojasni, katere pasme si najbolj želi. Moška sta psičke kupila za nekaj deset evrov; z njihovo prodajo bi v Italiji zaslužila kakih deset tisoč evrov.

Psički so bili zaprti v prtijažniku brez hrane in vode

KULTURNI DOM
34 let ob izdaji
1981-2015

Vabimo Vas na koncert ob 70-letnici osvoboditve

BISERI SVOBODE

Nastopajo: ženska vokalna skupina *Danica* z Vrha, moška vokalna skupina *Sraka* iz Štandreža in godba na pihala *Krus* iz Doberdoba

ki bo v petek, 27. novembra 2015 ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici (ul. Brass, 20).

Vstop prost

Info: Kulturni dom - tel. +39 0481 33288; email info@kulturnidom.it

Kulturni center Lojze Bratuž

Krožek Anton Gregorčič

SREČANJA POD LIPAMI

ANDREJ JEMEC

Znani slovenski akademski slikar bo spregovoril o svojem likovnem ustvarjanju, pa tudi o utripu slovenske družbe. Večer bosta vodili časnikarka Erika Jazbar in umetnostna zgodovinarica dr. Verena Koršič Zorn.

V četrtek, 26. novembra 2015, ob 20. uri
Kulturni center Lojze Bratuž - Gorica

ŠEMPETER-GORICA - Čezmejni porodi

Mame si želijo več informacij

Lanskega julija je stopil v veljavo čezmejni sporazum glede kritija stroškov porodov za goriške nosečnice, ki se odločijo, da bodo rodile v porodnišnici šempetrške bolnišnice. V skoraj poldrugem letu je v Šempetru rodilo - le - pet mamic iz Gorice in nekaterih okoljskih občin, kar pomeni, da se po zaprtju porodniškega oddelka goriške bolnišnice velikanska večina nosečnic odpravlja v Tržič in - v manjšem številu - Palmanovo. Med petimi porodnicami, ki so se odločile za Šempeter, je tudi Maša Braini iz Gorice. Hčerko Jano je v šempetrski porodnišnici rodila 21. junija letos.

»Za Šempeter sva se z možem odločila predvsem zaradi bližine. Šlo je za našega tretjega otroka, zato sva raje izbrala bolnišnico, ki je najbližja domu. Pred dokončno izbiro sva z možem obiskala šempetrsko porodnišnico. Bili so zelo prijazni in nama razkazali porodniški oddelek. Seveda se mi zdi tudi prav, da izkoristimo možnost, ki nam jo ponuja odpiranje meje,« pravi Maša Braini in pojasnjuje, da je med nosečnostjo morala obiskovati ginekologa v goriški bolnišnici do približno enega meseca pred porodom, kot predvideva konvencija, ki sta jo podpisali obe bolnišnici. Drugi pogoj je, da imajo porodnice stalno bivališče v goriški občini oz. Fari, Mošu, Števerjanu, Sovodnjah in Šlovrencu. »Po zadnjem pregledu je gi-

nekolog podpisal izjavo, da sem vse preglede opravila v Gorici. Izjavo sem nato izročila zdravstveni službi v Ullici Vittorio Veneto, dokončno pozitivno mnenje pa so izdali v tržiški bolnišnici. Približno po enem tednu so mi sporočili, da so vsi papirji v redu za porod v Šempetru. Tu sem se naročila za pregled, tudi da bi bolje spoznala novo okolje in osebe. Vedeti je treba, da po tej odločitvi ti v Italiji ne sledijo več,« pravi naša sogovornica in pojasnjuje, da je pred porodom v Šempetru opravila skupno dva pregleda, skupni strošek štiritidesetih evrov pa je poravnala sama. Ko je zatem doma občutila prve

»V porodniškem oddelku šempetrske bolnišnice sem se imela zelo dobro, na sebi sem občutila veliko pozornost in toplino«

popadke, se je odpravila v šempetrsko bolnišnico in še isti dan rodila hčerko Jano. »Po porodu sem v bolnišnici ostala tri dni. Imela sem se zelo dobro. Občutila sem veliko pozornost in človeško toplino, zelo dobro skrbijo tudi za dobro počutje mamic. Zjutraj smo lahko tudi telovadile, lepo so skrbeli za nas,« pravi Maša Braini

Maša Braini z novorojenko Jano ter s hčerko Evo in sinčkom Matejem

ni, ki meni, da bi morali v okviru čezmejnega sporazuma bolje urediti tudi obdobje po povratku mamic in novorojenčkov domov. »V Sloveniji babice sledijo mamicam na domu še tri dni po odhodu iz porodnišnice. Če rodiš v Italiji, se običajno po enemu ali dveh dneh vrneš v bolnišnico, da stehajote novorojenčka in ga pregledajo. V mojem primeru nisem točno vedela, kako naj se ravnam in kam naj peljem otroka na pregled. Te nedorečenosti bi morali urediti,« pravi Maša Braini, ki se je po porodu sama odločila, da pelje hčerko na pregled v Šempeter. Po njenih besedah bi morali biti v goriški bolnišnici boljše organizirani tudi za pripravo dokumentacije pred porodom, saj - mogoče tudi zaradi nizkega števila čezmejnih porodov - celotna zadeva še ni utečena, kot bi morala biti. Naša sogovornica je bila pred porodom v stiku tudi z drugimi goriškimi nosečnicami; večina izmed njih se je odpravila v Tržič. V Italiji pač večinoma velja, da imajo nosečnice svo-

jega zasebnega ginekologa, ki jim sledi do rojstva otroka. V primeru čezmejnega poroda se mora nosečnica odpovedati svojemu ginekologu in zadnje preglede opraviti v tržiški oz. goriški bolnišnici. Ti prehodi marsikateri nosečnici očitno niso po godu, včasih je lahko problem tudi jezikovna pregrada. Sploh pa bi bila potrebna boljše informiranost, da bi nosečnice bolje spoznale šempetrsko porodnišnico.

Kakor koli, po rojstvu male Jane so v šempetrski bolnišnici uredili vse birokratske formalnosti in poslali dokumentacijo na novogoriško upravno enoto, kjer so njenemu očku Marinu Marsiču izdali rojstni list, s katerim je uredil vpis tudi v matično knjigo goriške občine. Rojstvo v Sloveniji ne daje pravice do pridobitve slovenskega državljanstva. Mala Jana je pridobila tako slovensko kot italijansko državljanstvo po starših. Na njenem osebnem dokumentu piše le, da je rojena v Šempetru. »Izkušnja je bila vsekakor pozitivna,« zaključuje Maša Braini. (dr)

PORODNIŠNICA

Katja Munih

gorica@primorski.eu

Kdaj skupni krvni obtok?

Šempetrska bolnišnica in dežela Furlanija Julijska krajina naj bi predvidoma prihodnje leto dopolnili lani podpisani čezmejni sporazum, ki mamicam iz nekaterih goriških obmejnih občin omogoča vračilo stroškov za porod v šempetrski porodnišnici. Predlog direktorice šempetrske bolnišnice Nataše Fikfak za razširitev območja na celotno obmejno območje do Krmina je umesten in dobrodošel. Dosedanji sporazum namreč vse tipe mamic, ki nimajo stalnega prebivališča v občinah Gorica, Fara, Moš, Števerjan, Sovodnje in Šlovrenc postavlja v diskriminatorno položaj.

Ko smo lani julija vzhčeno poročali o podpisu omenjenega sporazuma, si nismo znali predstavljati, koliko zanimanja bo pravzaprav ta možnost požela med bodočimi starši na italijanski strani meje. Po skoraj letu in pol je jasno, da se parov iz sosednje Goriške pred vrati porodnišnice doslej ni ravno trlo: na podlagi sporazuma je doslej v Šempetru pri Gorici na svet prijkalo le pet dojenčkov.

Eden poglavitnih razlogov za število, s katerim se ne gre ravno hvaliti, je zagotovo birokratsko sito, katerega špranje so tako ozke, da le malo katera mamica iz sosednjega prostora zmora skozenj: če že ima stalno bivališče v eni od zgoraj naštetih občin, mora zadostiti še drugemu pogoju: vsa njena nosečnost mora biti spremljana v ginekoloških ambulantah javnega zdravstvenega podjetja. Glede na to, da menda kar 70 odstotkov nosečnic v sosednjem prostoru obiskuje zasebne ambulante, je število potencialnih kandidatov krepko zdesetkano. In šele ko se mlada starša, ki sta si omislila porod v šempetrski porodnišnici, prebijača še čez menda kar zamudno in zahtevno birokracijo, čez morebitne skrbi, ali ju bodo v slovenski porodnišnici sploh razumeli, če se ne ustrašita »socialističnega« videza oddelka in če ju vmes ne prestrašijo javne polemike, kaj bo pisalo v otrokovem rojstnem listu pod rubriko Kraj rojstva, šele tedaj se lahko znajmeta v tretjem nadstropju rdeče-modre bolnišnične stavbe, ki barvno menda ponazarja vene in arterije, in se lahko posvetita rojevanju nasledstva.

Kar se tiče šempetrske porodnišnice pa tole: samo prepleškanje zidov v šest všečnih pastelnih odtenkov ne bo privabilo bistveno več porodnic, ne iz sosednjega ne iz domačega goriškega prostora. Ni namreč skrivnost, da se veliko mamic iz lokalnega okolja odloča za porod v postojnski porodnišnici. Slednja, četudi spada med manjše, beleži med 1.600 in 1.800 porodov letno, šempetrska pa med 700 in 800. Zakaj tolikšni naval v Postojno? Med najmočnejšimi argumenti med porodnicami vsekakor velja več možnosti lajšanja obporodne bolečine ter prisotnost izbrane babice, na primer. Vse z doplačilom, seveda. V Šempetru se možnost epiduralne analgezije že dolgo napoveduje, do uresničitve pa še vedno niso prišli ...

Za konec pa še ščepec pesimizma: je ob dejstvu, da na evropskih mejah rastejo ograje iz bodeče žice, za katere se ne ve, v kaj bodo prerasle, razmišljanje o skupni čezmejni infrastrukturi, ki bi kot nekakšen skupni krvni obtok povežala mesti, že postalo utopija?

GORICA - Društvo upokojencev čimprejšnja diagnoza najbolj učinkovita tudi v boju proti raku

Občinstvo na Spazzapanovem predavanju

Društvo slovenskih upokojencev iz Goriške je letos priredilo v Tumovi dvorani KB centra v Gorici že nekaj koristnih predavanj o zdravstvu, najprej o zdravem prehranjevanju, nato o kožnem raku in srčnih boleznih, v oktobru pa je o rakastih obolenjih predaval onkolog v bolnišnici CRO pri Avianu, goriški rojak Simon Spazzapan.

Lepemu številu udeležencev je najprej spregovoril o epidemiologiji in nastanku raka. Nato je natančno in nazorno govoril o primarni prevenciji, h kateri spadata za preprečevanje raka predvsem zdrav način prehrane in telesno gibanje. Med povzročitelji raka sta seveda tudi kajenje in alkohol. Glede sekundarne prevencije pa je navedel t.i. screening, kar pomeni preiskavo za zgodnje odkrivanje bolezni in nepravilnosti v človekovem organizmu (npr. mamografija, PAP test itd.). Govoril je o srčnih boleznih, iktusu, pljučnem raku, visokem pritisku, sladkorni bolezni, raku na črevesju, dojki, pankreasu, jetrih, želodcu itd. Za preprečevanje raka je dal več praktičnih nasvetov in priporočil pri hrani naslednje: čim manj soli, mesa (posebno rdečega), salame, pršuta ipd. ter uživanje več rib in zelenjave ter pitja čim več vode. Spazzapan je poleg navedenega obrazložil še marsikaj drugega in odgovarjal na mnoga vprašanja udeležencev, ki so pozorno sledili razlagam. Posebej je poudaril, da čimprejšnja diagnoza je najbolj učinkovita tudi v boju proti raku. (ed)

RONKE - Ovadili goljufa iz Turina

Med spletnim »ribarjenjem« sta se ujela v policijsko mrežo

Izvedenci mu pravijo »phishing« - ribarjenje. Gre za spletno obliko goljufige, ki se je nepridipravi poslužujejo, da se dokopajo od osebnih podatkov svojih žrtev in še zlasti do kod njihovih bančnih računov in kreditnih kartic. V zadnjih dneh so policisti ugotovili identiteto dveh goljufov, ki sta »ribarila« na spletu in se na koncu ujela v policijsko mrežo. 53-letni Turinčan A.F. je skupaj z 34-letnim M.G. skušal pobrati nekaj denarja s kreditne kartice 70-letnega P.V. iz Ronk, ki je takoj opazil sumljiv dvig denarja s svojega računa. Nemudoma se je odpravil do policistov na ronškem letališču, ki so takoj sprožili preiskavo. Koordinirala sta jo policijska funkcionarka Manuela De Giorgi in komisar Mercurio Rado. Preiskovalci so naposled ugotovili, da sta ronškega sedemdesetletnika skušala ogoljufati moška iz Turina, ki so ju policisti izsledili in ovadili zaradi kršitve 640 člena kazenskega zakonika.

V zadnjih časih so spletne goljufige vse bolj razširjene, med žrtvami so seveda tudi prebivalci iz najrazličnejših krajev goriške pokrajine. Tipična »phishing« prevara se prične z elektronskim sporočilom, ki naj bi ga nam poslala banka ali ponudnik neke spletne storitve. Obvestijo nas, da se moramo zaradi preverjanja podatkov ali dodatnih ugodnosti prijavit in ponovno vnesti svoje podatke. V sporočilu se nahaja tudi povezava, na katero naj bi kliknili, vendar nas vodi na lažno spletno stran, ki je zelo podobna, morda skoraj enaka strani legitimnega ponudnika, kar nas lahko zavede. Če na tej lažni, »phishing« strani vpišemo geslo za dostop in druge osebne podatke (npr. podatke o kreditni kartici), smo jih pravzaprav posredovali goljufov, ki običajno zatem malce počakajo, preden poberejo denar s kreditnih kartic ali bančnih računov svojih žrtev. Tako jih je veliko težje izslediti. Oškodovanci se po nekaj mesecih včasih niti ne spomnijo, ob kateri priložnosti so v splet vpišali svoje osebne podatke. Dodatno težavo predstavlja dejstvo, da spletni goljufi pošiljajo svoja sporočila iz azijskih ali afriških držav; odkrivanje njihove identitete je zato izredno zapleteno, saj je potrebna mednarodna tirailica. Ronški sedemdesetletnik je tako konec koncev imel »srečo«; ogoljufati sta ga skušala Turinčana, ki so ju policisti uspeli izslediti in prijavit.

Spletnih goljufov je vse več

KARABINJERJI Večer o varnosti jutri v Sovodnjah, v četrtek v Gorici

Nadaljuje se niz srečanj, ki jih karabinjerji iz goriške pokrajine posvečajo opozarjanju javnosti pred goljufovimi in tatvinami. V ta namen seznanjajo ljudi z nasveti, kako se lahko pred njimi zavarujejo. Dve tovrstni srečanja bosta v prihodnjih dneh v Sovodnjah in Gorici.

Večer na temo varnosti, ki ga prireja pokrajinsko poveljstvo karabinjerjev v sodelovanju z občino Sovodnje, bo jutri, 23. novembra, ob 19. uri v dvorani Zadržne banke v Sovodnjah. Na pobudo Društva slovenskih upokojencev za Goriško pa bo kapetan pokrajinskega poveljstva karabinjerjev Lorenzo Pella predaval v četrtek, 26. novembra, z začetkom ob 19. uri v Tumovi dvorani na Verdjevem korzu 51 v Gorici.

DOBERDOB - Župan podelil priznanja

V majhni občini veliko zaslužnih

Zavidljive rezultate dosegajo v športu in kulturi

Mara Lavrenčič

»Čeprav smo majhna občina, imamo kar nekaj zaslužnih društev in občanov. Prav je, da jih nagradimo in se jim zahvalimo, saj smo ponosni, da s svojimi dosežki ponašajo v svet ime naše občine.« Doberdobski župan Fabio Vizintin je v petek na sedežu kulturnega društva Jezero v Doberdobu podelil priznanja petim zaslužnim občanom in društvom. »Zadnjič so priznanja podelili ob koncu devetdesetih let prejšnjega stoletja; med enim izmed zasedanj občinskega odbora smo ugotavljali, da naši občani in društva dosegajo izvrstne dosežke. Zato smo se odločili, da jih nagradimo,« pojasnjuje župan. Priznanja so prejeli Mara Lavrenčič, Cristian Faidiga, Ivan Gergolet, športno združenje Mladost in otroški pevski zbor Veseljaki.

»Mara Lavrenčič je državna prvakinja v teku na 300 metrov; državni naslov je osvojila tudi v štafeti 4x100. Cristian Faidiga je osvojil tretje mesto na olimpijskih igrah evropske mladine v gruzijski prestolnici Tbilisiju. Ivan Gergolet je za svoj dokumentarni film Ples z Marijo prejel nagrado Civitas Vitae na beneški Mostri, pred kratkim je bil nagrajen na filmskih festivalih na Portugalskem in v Skopju; imenovan je bil tudi za evropske oskarje EFA. Nogometna ekipa Mladosti je v dveh sezonah dvakrat napredovala, in sicer iz tretje v prvo kategorijo. V ekipi igra več domačinov, društvo živi na podlagi prostovoljnega dela. Veseljaki so la-

Lucija Lavrenčič, dirigentka Veseljakov

ni zmagali na pokrajinskem tekmovanju zveze USCI, letos so se uspešno udeležili mednarodnega tekmovanja Praga Allegro,« pojasnjuje župan Vizintin, ki je na svoje občane upravičeno ponosen. Po podelitvi priznanj so si ogledali dokumentarec Ujeta voda - L'acqua catturata avtoric Nadje Velušček in Anje Medved.

Župan Vizintin izroča priznanje Ivanu Gergoletu

BUMBACA

Enzo Bressan, podpredsednik Mladosti

Cristian Faidiga

ŠTANDREŽ

Klas izročajo Alešu Hobanu

Aleš Hoban med pevskimi

V Štandrežu se jutri začne niz prireditev, ki jih ob praznovanju vaškega zavetnika prirejajo župnija sv. Andreja ap., prosvetno društvo Štandrež in društvo Skultura 2001. Jutri ob 20. uri bo v župnijskem domu delavnica na demoučevanju v krščanstvo včeraj in danes. Kaj pa jutri? V okviru praznovanja bodo tudi letos izročili nagrado Klas, ki jo podeljujejo zaslužnim vaščanom. Podelitev bo v nedeljo, 29. novembra, ob 11. uri. Nagrado bo prejel Aleš Hoban.

Letošnji nagradenec izhaja iz zavedne slovenske družine, ki se je v preteklosti preživljala s kmetijstvom. Po domače so jim rekli pri Kumetvih. Rodil se je 7. aprila 1943. V Štandrežu je obiskoval osnovno šolo, slovensko srednjo šolo pa v Gorici, kjer je končal študij računovodske smeri. Zaposlil se je v prevozništvu in zadnja leta, do upokojitve, opravljal direktorske posle pri goriskem prevoznikem podjetju.

V Hobanovi družini sta bila glasba in petje vsakodnevna hrana. Njegov ded Silvester je bil dolgoletni navdušen pritrkovalec in se je povzpel na visok zvonik domače cerkve še pri 82 letih. Včasih je peljal s seboj tudi malega Aleša, ki se je navdušil nad pritrkovanjem in tudi v odraslih letih zahajal na štandreški zvonik. Oče in mama pa sta imela lep glas in več let pela v domačem zboru. Tudi njegova brata sta bila glasovno nadarjena.

Aleš Hoban se je učil klavir pri prof. Mirku Fileju. Še danes se mu oči zaiskrijo, ko se spominja, kako je navdušeno vadil na mogočnih orglah v domači cerkvi, kjer je župnik Jožef Žorž upal, da bo postal organist. Na štandreškem koru je večkrat zapel ob kaki slovesnosti prijateljev in znancev.

Leta 1965 se je vključil v moški zbor društva Oton Župančič, ki ga je vodil Franc Lupin in v njem pel veliko let. Od leta 1975 je pel tudi v mešanem zboru pod vodstvom Stanka Benka. Istega leta je vodil tudi moški zbor, s katerim je nadaljeval tudi po ustanovitvi mlajše pevske skupine Sraka, v kateri se zbirajo pevci iz raznih krajev Goriške. S starejšimi pevci spremlja k zadnjemu počitku prijatelje in znance. V odboru kulturnega društva Oton Župančič je bil več let odgovoren za blagajniške in tajniške posle. Od leta 1981 do leta 1984 je predsedoval društvenemu odboru, nato pa je bil do leta 1986 podpredsednik. Aleš Hoban je bil tudi v upravnem odboru SKGZ in nadzornem odboru Kmečke banke. Od SKGZ je prejel priznanje za dolgoletno in uspešno delo na kulturnem in drugih področjih. Pred podelitvijo priznanja bo maša, ki se bo začela ob 10. uri; vodil jo bo ljubljanski pomožni škof Anton Jamnik. Pred cerkvi jo bo adventna tržnica.

LOKVE - Prvi sneg pobelil Trnovsko planoto

Za sankanje ga je dovolj

Na avtocesti med Ajdovščino in Razdrtim je težave povzročala močna burja

Prvi sneg je včeraj pobelil Lokve, kjer ga je za sankanje že čisto dovolj. Snežiti je začelo v dopoldanskih urah, do večera je na Trnovski planoti padlo od petnajst do dvajset centimetrov snega, na Idriskem, Cerkljanskem in na Vojskem tudi do štirideset centimetrov. Zaradi sneženja so včeraj popoldne na cesti Ajdovščina - Col - Črni Vrh - Godovič prepovedali promet za priklopnike in polpriklopnike. Med Ajdovščino in Razdrtim je težave povzročala burja; med priklučkom Selo in cestninsko postajo Nanos je bil zaradi močnih sunkov prepovedan promet za vsa vozila s ponjavami in hladilnike.

Nočna snežna idila na Lokvah

WWW.PROMET.SI

JAMLJE - Spomin na prvo vojno

V partizanski knjižnici o taborišču v Brucku

Knjigo Vilija Prinčiča bodo predstavili tudi v Doberdobu, Sovodnjah in na Cerju

Odborniki sekcije VZPI-ANPI Dol-Jamlje so vsako soboto prisotni v jameljski partizanski knjižnici, ki je odprta od 17. do 19. ure. Obiskovalcev ni veliko, vendar še vedno prejemajo v dar knjige z vojno tematiko. Vknjiženih je preko 300 knjig, lep del pa jih še čaka, da jih popišejo, položijo na police in zabeležijo darovalca. Da bi obogatili delovanje sekcije in spodbudili obisk knjižnice, so v goste povabili Vilija Prinčiča, avtorja knjige V Brucku taborišču... 1915-1918. Dogodek v partizanski knjižnici bo v torek, 24. novembra, ob 20.30. Za glasbeno kuliso bodo poskrbele flavtistka Štefanja Šuc in pevke ženskega zbora Jezero iz Doberdoba pod taktirko Daria Bertinazzija.

Predstavitve knjige Vilija Prinčiča, ki so vključene tudi v projekt goriškega Kulturnega doma Bunker 15-18, bodo v prihodnjih dneh potekale še drugod. V četrtek, 26. novembra, ob 19. uri bo predstavitev na sedežu društva Jezero v Doberdobu; ob tej priložnosti bodo odprli razstavo o živalih v vojni, nastopili bodo

Podpisovanje knjig v Jamljah

učenci Glasbene matice. V torek, 1. decembra, ob 18. uri bo predstavitev v občinski knjižnici v Sovodnjah, ki jo prireja občinska uprava. V torek, 8. decembra, ob 18. uri bodo knjigo predstavili v prostorih pomnika na Cerju; večer prireja Turistično društvo Cerje iz Opatje sela. V sredo, 25. novembra, ob 12. uri bo knjiga predstavljena še na knjižnem sejmu v Ljubljani.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE - GORICA

CECILIJANKA 2015

57. REVILJA GORIŠKIH PEVSKIH ZBOROV

SODELUJEJO TUDI ZBORI IZ TRŽAŠKE IN VIDEMSKO POKRAJINE TER KOROŠKE IN SLOVENIJE.

POSVEČENA SKLADATELJU

UBALDU VRABCU

OB 110-LETNICI ROJSTVA

GORICA - KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ

DANES, 22. NOVEMBRA 2015, ob 17. uri

Revija poteka pod pokroviteljstvom goriške občine in pokrajinske uprave, ob podpori Javnega sklada za kulturne dejavnosti Republike Slovenije, Fundacije Cassa di Risparmio iz Gorice in Zadrugne banke Doberdob in Sovodnje. V sodelovanju s Svetom slovenskih organizacij

SMUČARSKI SKOKI - Svetovni pokal v Nemčiji

Dober začetek

Na uvodni ekipni tekmi so se slovenski smučarski skakalci uvrstili na 2. mesto

KLINGENTHAL - Slovenski skakalci so bili drugi na uvodni ekipni tekmi sezone svetovnega pokala v smučarskih skokih v nemškem Klingenthalu. Med enajstimi reprezentancami so Peter Prevc (139 in 132 m), Domen Prevc (132,5 in 132 m), Jurij Tepeš (133,5 in 127,5 m) in Anže Lanišek (130 in 128,5 m) zbrali 1001,5 točke. Zmagala je Nemčija (1021,9 točke). Slovenci so vodili po uvodni seriji. Tekmo je za slovensko vrsto odprl Domen Prevc, 16-letni debitant v pokalu, ki je skočil 132,5 metra in prevzel vodstvo pred Norveško in Avstrijo. Kot zadnji je nastopil njegov brat Peter Prevc, lani drugi v skupnem seštevku pokala, in vodstvo potrdil s 139 metrov dolgim skokom.

Vmes sta bila uspešna tudi Jurij Tepeš (133,5 m) in Anže Lanišek (130 m), ki sta dodala svoje za 519,3 točke, ki jih je zbrala slovenska četverica. Nemčija (505,8 točke) je zaostajala za 13,5 točk, tretja pa je bila Avstrija (473,0), ki je imela že 46,3 točke zaostanka. Sledili sta Japonska (457,9) in Češka (437,3). Slovenija je bila prva tudi po polovici druge serije, ko sta Domen Prevc (132 m) in Tepeš (127,5 m) obdržala prednost pred Nemci. Richard Freitag je nato sko-

čil 138 m in poskrbel, da je nemška zasedba pred zadnjo izmenjavo za 12 točk prehitela Slovenijo. Lanišek je namreč v tretjem skoku doskočil pri 128,5 metrih. Peter Prevc je skočil 132 metrov, Severin Freund pa 136 metrov ter potrdil nemško slavje.

Andreas Wellinger, Andreas Wank, Richard Freitag in Severin Freund so za 20,4 točke ugnali slovenske orle, tretji so bili Avstrijci (934,2), ki pa so bili daleč od boja za prvo mesto.

Gostitelji prve tekme v sezoni so tako potrdili lansko zmago. Lani so bili Tepeš, Robert Kranjec, Jernej Damjan in Peter Prevc peti z zaostankom 82,4 točke.

V drugo serijo se niso uvrstili svetovni prvaki Norvežani, ki so zasedli šele deveto mesto, premagali so le Italijane in Ruse. Slednji so bili zaradi napake pri izbiri opreme Jevgenija Klimova diskvalificirani, kot tudi Norvežani, pri katerih so črtali izid Andersa Fannemela, ki je imel neustrezen dres.

Danes bo v Klingenthalu še posamična tekma.

IZIDI, ekipna tekma: 1. Nemčija 1021,9 točke (Andreas

Peter Prevc lani v Willingenu z Nejcem Dežmanom

Wellinger 128,5/130,0 - Andreas Wank 128,5/128,5 - Richard Freitag 132,5/138,0 - Severin Freund 138,0/136,0; 2. Slovenija 1001,5 (Domen Prevc 132,5 m/132,0 m - Jurij Tepeš 135,5/127,5 - Anže Lanišek 130,0/128,5 - Peter Prevc 139,0/132,0); 3. Avstrija 934,2; 4. Japonska 906,5; 5. Češka 875,6 6. Poljska; 7. Švica; 8. Finska; 9. Norveška; 10. Rusija; 11. Italija.

TENIS - V Londonu ATP Finals: poslastica Đoković-Federer

LONDON - V finalu zaključnega turnirja sezone v Londonu se bosta pomerila prvi igralec sveta Srb Novak Đoković in tretji z računalske lestvice Švicar Roger Federer. Srb je v polfinalu premagal Španca Rafaela Nadala s 6:3, 6:3, Federer pa je bil boljši od rojaka Stana Wawrinka s 7:5 in 6:3. V finalu, ki bo danes ob 17.00, bo Federer naskakoval sedmi naslov na zaključnih turnirjih, Đoković pa četrtega v nizu, kar doslej še ni uspelo nobenemu igralcu.

Sassari: »skočil« trener

SASSARI - V lanskini sezoni je v Italiji osvojil vse, kar se je osvojiti dalo (Prvenstvo, pokal in superpokal). Petkov poraz v evroligi proti turški ekipi Darussafaka (šesti letošnji) pa je bil usoden za trenerja košarkarskega prvligaša Dinama iz Sassarija Mea Sacchetti-ja.

Liga ABA: Union Olimpija - Mega Leks 89:99, Krka - Cibona 90:86.

ROKOMET - Liga prvakov: Veszprem - Celje PL 34:28. **Liga prvakinj:** Krim - Rostov Don 31:36. **V Sloveniji, ženske:** Žurd Koper - Brežice 33:28. **Moški:** Istrabenz Plini Izola - Slovan 30:27, Dobova - Koper 24:30. **Vrstni red:** Gorenje, Celje 20, Koper 16 (...).

ODBOJKA - 1. DOL, moški: Maribor - Salonit 2:3. **Ženske:** Bralovce - Koper 2:3.

Tržaški božični tek

V nedeljo, 20. decembra, bo v Trstu že tradicionalni božični tek Christmas Run. Petkilometrski prog bo tudi letos povezovala Veliki trg in grad Svetega Justa. Tek bo startal ob 10.30. Vpis je že možen v trgovini Wind na Velikem trgu in preko spletne strani www.bavisela.it.

NOGOMET - V derbiju kroga A-lige je na turinskem Stadiumu padel Mihajlovičev Milan

Juventus prehiteva

TURIN/BOLOGNA - Juventus je v derbiju kroga A-lige na domačem Juve Stadiumu v Turinu premagal Milan in ga obenem tudi prehitel na lestvici. Obrambni zid Milana je zdržal 65. minut: nato je za oko lep gol zadel 22-letni Paulo Dybala, ki je tako šestič zatresel mrežo v letošnji sezoni. Za odločilno podajo je poskrbel Alex Sandro. Milanova pozitivna serija se je tako zaključila po petih tekmah. Allegrijev Juventus pa je tretjič zapored zmagal. Za črno-rdeče je Stadium neosvojljiva trdnjava: Milan je doslej odigral pet tekem in prav toliko izgubil.

Pred tem sta se Bologna in Roma razšli z neodločenim izidom 2:2. Ne brez polemik. Površina Dall'Are je bila na meji zmožljivosti: dež in številne luže sta precej vplivala na potek srečanja. Sodnik Gianluca Rocchi, ki je po 412 dneh znova sodil Romo (po polemikah na Romini tekmi proti Juventus), očitno z rimskim klubom nima srečne roke oziroma piščalke. Včeraj je dosodil kar tri najstrožje kazni. Prvi so sicer povedli gostitelji z Masino, ki je izkoristil gnečo in napako Rudigerja ter Maicona. Gostje so za preobrat poskrbeli z bosansko navezo Pjanić-Džeko. Oba sta bila natančna z enajstih metrov. Za končni 2:2 je v končnici srečanja poskrbel Destro.

22-letni argentinski nogometaš Juventus Paulo Dybala se je tako veselil zmagovitega gola proti Milanu

ANSA

Štiri zausnice Barče Realu

MADRID - Vodilna ekipa španskega nogometnega prvenstva Barcelona je zmagovala prvega letošnjega el clasica proti Realu. Katalonci so v španski prestolnici s 4:0 (2:0) premagali Real, ki zdaj ob tekmah manj zaostaja za 6 točk. Za Barcelono je dvakrat zadel Luis Suarez (11., 74.) (**na fotografiji ANSA**), po enkrat pa Neymar (39.) in Andres Iniesta (53.).

RANIERI NA VRHU - Premier League, 13. krog: Watford - Manchester United 1:2, Chelsea - Norwich 1:0, Everton - Aston Villa 4:0, Manchester City - Liverpool 1:4, West Bromwich - Arsenal 2:1, Newcastle - Leicester 0:3 (Leicester trenerja Claudia Ranierija je prvi na lestvici, s točko pred Man Utd).

NOGOMET - 1. SNL

Večni derbi brez zmagovalca

Olimpija Ljubljana - Maribor 2:2 (1:2)
Strelci: 0:1 Bajde (7.), 0:2 Stojanović (21.), 1:2 Šporar (26.), 2:2 Šporar (90.).

LJUBLJANA - Nogometaši ljubljanske Olimpije in Maribora so se v zaostali tekmi 15. kroga Prve lige Telekom Slovenije razšli z neodločenim izidom 2:2 (1:2). Tradicionalni ljubljansko-štajerski derbi je postregel z zanimivo predstavo, v kateri sta se ekipi na koncu razšli z delitvijo točk. Obe ekipi sta napovedovali boj za zmago, gosti so bili blizu nje, saj so vodili vse do sodniškega dodatka, a je Andraž Šporar v izdihljajih tekme poskrbel vsaj za točko vodilne Olimpije. Ta ima tako še vedno sedem točk prednosti pred večnim tekmečem, ki je prekinil niz petih zaporednih zmag.

Včeraj so v Krškem zaradi zasneženega igrišča preložili tekmo med Krškim in Domžalami. Koper pa je na domači Bonifiki premagal Zavrč s 3:1.

2. SNL: Farmtech - Tolmin 4:1.

Vrstni red: Olimpija 39, Maribor 32, Domžale 29, Gorica 28, Zavrč 26, Koper 19, Rudar 18, Krka 18, Krško 14, Celje 12.

VATERPOLO - Moška A1-liga

Brescia ni bila v dometu Tržačanov

Pallanuoto TS - Brescia 5:9 (1:2, 2:3, 1:3, 1:1)

Pallanuoto TS: Jurišič, Berlanga, Turkovich, Podgornik, Rocchi 1, Petronio, Feruccio, Giacomini, Guimaraes, Elez 2, Giorgi 1, Popović 1. Trener: Piccardo.

TRST - Tržačani so se srčno upirali proti nepremagani Bresciji, ki je ob Reccu edini kandidat za osvojitev letošnjega scudetta. Giorgi in soigralci so že pred začetkom tekme vedeli, da jih čaka res zahtevno srečanje proti ekipi, ki je doslej zmagala vseh osem tekem in ima najboljši napad v ligi. Pod taktirko zvezdnika, Španca Moline, so varovanci nekdanjega reprezentanta Alessandra Bova dokazali, da so res vrhunska zasedba. Tržačani so tekmo začeli dobro zlasti v obrambi, kjer so tudi po zaslugi kot običajno razpoloženega Jurišiča, zaustavili večino napadov. Razlika med ekipama je prišla na dan v primeru začasnih izključitev. Medtem ko je Brescia redno izkoristila igralca več v vodi, se je to pri domačih redkokdaj dogajalo. Giorgi in soigralci so dve minuti pred koncem druge četrtine imeli pri stanju 3:3 celo napad za vodstvo, a nato je prišla na dan kakovost igralcev Brescicie, ki so do konca tekme le večali prednost. (I.F.)

JADRANJE

V Miljah SP ORC oziroma potovalnih jadrnic

Miljsko pristanišče Svetega Roca (Porto San Rocco) bo v juliju 2017 gostilo svetovno prvenstvo potovalnih jadrnic po sistemu ORC. Med organizatorji, ki so kandidature prijavili leta 2011, so gostitelj dogodka Yacht Club Porto San Rocco, Yacht Club Adriaco, Trieste della Vela, sodelovala bosta še Società Velica di Barcola e Grignano ed il Circolo della Vela Muggia. Poleg teh organizatorji napovedujejo tesno sodelovanje z Jadrarno zvezo Slovenije. Del jadrnalnega polja bo potekal tudi v slovenskih vodah.

A-LIGA 13. krog

Juventus - Milan 1:0 (0:0)

Strelec: Dybala v 65.

Bologna - Roma 2:2 (1:0)

Strelci: Masina (B) 14.; Pjanić 52. 11-m, Džeko 72. 11-m, Destro (B) 87. 11-m.

VRSTNI RED: Fiorentina 27, Inter 27, Roma 27, Napoli 25, Sassuolo 22, Juventus 21, Milan 20, Atalanta 18, Lazio 18, Sampdoria 16, Torino 15, Palermo 15, Empoli 14, Chievo 13, Genoa 13, Bologna 13, Udinese 12, Frosinone 11, Verona 6, Carpi 6.

DANES: 12.30 Verona - Napoli, 15.00 Atalanta - Torino, Carpi - Chievo, Fiorentina - Empoli, Genoa - Sassuolo, Lazio - Palermo, Udinese - Sampdoria, 20.45 Inter - Frosinone.

B-LIGA - 14. krog: Crotone - Ternana 3:0, Latina - Salernitana 2:2, Novara - Spezia 1:0, Perugia - Brescia 4:0, Pescara - Avellino 3:2, Pro Vercelli - Como 2:0, Trapani - Modena 2:1, Vicenza - Cesena 1:1, Entella - Lanciano 1:1.

Vrstni red: Cagliari 29, Crotone 28, Bari 25, Pescara 24, Cesena 24, Novara 22, Livorno 21, Brescia 20 (...).

Za vse
naročnike imam
super darilo!

TO JE...
NOVICA!

Primorski dnevnik je edini časopis, ki brezplačno že zgodaj zjutraj prihaja na vaš dom. Tudi za leto 2016 ostaja naročnina nanj tako kot letos **230€**. Plačati jo je treba do 31.1.2016 in vsak izvod vas bo tako stal le **0,76 evra**.

Ob 70-letnici dnevnika vsem naročnikom poklanjamo **dragoceno darilo: zbornik "Primorski dnevnik - Okno v svet Slovencev v Italiji"**, ki prinaša bogat pregled dolgoletne dejavnosti dnevnika, ljudi, ki so ga ustvarjali in skupnosti, kateri je namenjen.

Naročnikom na tiskano izdajo Primorskega dnevnika nudimo **brezplačen dostop do spletne verzije časopisa**. Ob tem lahko brezplačno objavljajo male oglase in čestitke brez okvirja. Če se naročite takoj, boste Primorski dnevnik **do konca letošnjega leta na dom prejeli brezplačno**.

 Primorski
dnevnik

informacije: Trst: 040 7786300 Gorica: 0481 356320
www.primorski.eu

VREMENSKA SLIKA

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER. Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

Nad Jadranom se zadržuje območje nizkega zračnega pritiska, ki s severa Evrope prinaša hladen zrak, zlasti v višinah, kjer bo zjutraj dotekal precej vlažen zrak. Popoldne bo območje nizkega zračnega pritiska zapustilo naše kraje, vendar bo hladen zrak v višinah lahko pripomogel k slabšemu vremenu.

Danes dopoldne bo še prevladovalo oblačno vreme z rahlimi padavinami, zlasti na jugovzhodu dežele; ob morju bo pihala zmerna burja. Popoldne se bo delno razjasnilo. Temperature bodo okoli 5 stopinj pod normo za ta letni čas.

Danes bo sprva oblačno, popoldne pa se bo delno razjasnilo. Na Primorskem bo zjutraj še pihala zmerna burja, ki bo čez dan oslabela. Najnižje jutranje temperature bodo okoli 0, na Primorskem okoli 6, najvišje dnevne od 1 do 6, na Primorskem okoli 10 stopinj C.

Jutri bo prevladovalo oblačno vreme. Po nižinah bo pihala zmerna burja, ob morju močna. Temperature bodo okoli 5 stopinj pod normo za ta letni čas.

Jutri bo deloma jasno z občasno povečano oblačnostjo. Občasno bodo tu in tam možne rahle padavine, v notranosti Slovenije večinoma rahel sneg. Na Primorskem bo pihala šibka burja.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 7.13 in zatone ob 16.29
Dolžina dneva 9.16

LUNINE MENE
Luna vzide ob 14.35 in zatone ob 3.48

NA DANASJNI DAN
1978 - Nad južno polovico je bilo obsežno območje visokega zračnega tlaka, v Sloveniji so bile izmerjene nenavadno visoke vrednosti. V Ljubljani je čez dan tlak, preračunan na morsk nivo, dosegel 1042 hPa, v Novem mestu in na Letališču Maribor 1041 hPa ter v Portorožu 1036 hPa.

PLIMOVANJE
Danes: ob 0.44 najnižje -27 cm, ob 7.05 najvišje 45 cm, ob 14.06 najnižje -41 cm, ob 19.50 najvišje 22 cm.
Jutri: ob 1.33 najnižje -27 cm, ob 7.41 najvišje 51 cm, ob 14.47 najnižje -52 cm, ob 20.36 najvišje 27 cm.

MORJE
Morje je razgibano, temperatura morja 16 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	0	2000 m	-10
1000 m	-2	2500 m	-12
1500 m	-5	2864 m	-13

UV indeks je ob jasnem vremenu sredi dneva 1,5.

Ameriškega borca rusko državljanstvo

MOSKVA - Ameriški bорец Jeff Monson je zaprosil za rusko državljanstvo in ga dobil. Štirinštiridesetletni Monson, ki ga kličejo tudi snežak, ima v karieri 81 borb, 57 zmag, 23 porazov in neodločen izid. Je svetovni prvak v rokoborbi in ju-jitsuju, zaznamujejo pa ga številni tatuiji po vsem telesu, med njimi tudi ruska "svoboda" in "solidarnost". Monson, ki je za rusko državljanstvo zaprosil lani, si je v začetku tega leta v enem od moskovskih salonov za tatuje omislil tudi enega čez celo levo nogo, ki prikazuje znani ruski spomenik, klic matere domovine. Spomenik, ki je v naravi visok kar 87 metrov, se nahaja v Volgogradu (nekoč Stalingradu), v parku Mamajev Kurgan pa je postavljen v spomin na sovjetske vojakove, ki so življenja izgubili v 2. svetovni vojni v bitki za Stalingrad.

V Bocvani našli največji diamant v zadnjih sto letih

GABORONE - 1111-karatni diamant, ki ga je nedavno izkopal podjetje Lucara Diamond v afriški državi Bocvana, je največji diamant, ki so ga našli v zadnjih sto letih in je nekoliko manjši od teniške žogice. »S pomenom odkritja dragulja z več kot 1000 karati, ki je največji v zadnjih sto letih, (...) ne smemo pretiravati,« je povedal predstavnik podjetja Lucara William Lamb, so poročale tuje tiskovne agencije. Največji doslej poznan diamant, ki so ga našli leta 1905 v Južnoafriški republiki, je dragulj Cullinan s 3106 karati.

VEDNO NIZKE CENE

TO JE NAŠA VSAKODNEVNA OBVEZA, NE LE PROMOCIJA.

POIŠČITE IZDELKE COOP IN IZDELKE ZNANIH BLAGOVNIH ZNAMK, KI SO OZNAČENE V VAŠEM PRODAJNEM MESTU.

V VSEH PRODAJNIH MESTIH COOP CONSUMATORI NORDEST

www.coopnordest.com

fotoutrip '15

Poslajte svoj posnetek na naš dnevnik direktno iz spletne strani preko rubrike Fotografije bralcev ali po elektronski pošti na tiskarna@primorski.eu (Fotografijo lahko dostavite tudi osebno v uredništvih v Trstu in Gorici).

Križke žene in Primorski ob Stari Trti v Mariboru

CVETKA BARIČ